

Kaupunginhallitus

24.11.2025

Kokoustiedot

Kaupunginhallitus

Aika

24.11.2025 klo 15:33 - 18:14

Paikka

Kaupunginhallituksen kokoushuone, Virastopiha 2 C 1. krs.

Läsnä

Katainen Mervi	puheenjohtaja	
Aaltonen Juri	jäsen	
Ahlefeldt Anne	varajäsen	
Elo Simon	jäsen	
af Hällström Nina	jäsen	
Kilpijoki Kerttu-Liisa	jäsen	
Marttila Helena	jäsen	
Nevanlinna Risto	jäsen	poistui klo 18.02 § 351 käsittelyn aikana
Partanen Henna	jäsen	
Rodriguez Elina	jäsen	
Sammallahti Tere	jäsen	
Seppälä Peppi	varajäsen	
Sistonen Markku	jäsen	
Vanhanen Joel	jäsen	saapui klo 15.41 § 342 käsittelyn aikana
Vehmanen Emma- Stina	jäsen	
Hyrkkö Saara	valtuuston puheenjohtaja	Teamsin välityksin
Guzenina Maria	valtuuston I varapuheenjohtaja	Teamsin välityksin, saapui klo 15.59 § 348 käsittelyn aikana
Limnéll Jarno	valtuuston II varapuheenjohtaja	Teamsin välityksin
Grönroos Simo	valtuuston III varapuheenjohtaja	Teamsin välityksin
Mykkänen Kai	kaupunginjohtaja	
Narvo-Akkola Merja	kasvun ja oppimisen toimialajohtaja	
Isotalo Olli	kaupunkiympäristön toimialajohtaja	
Heinaro Mervi	elinvoimajohtaja	Teamsin välityksin
Kuismin Timo	lakiasiainjohtaja	Teamsin välityksin
Konttas Ari	rahoitusjohtaja	Teamsin välityksin
Pajakoski Johanna	viestintäjohtaja	Teamsin välityksin
Takala Jutta	henkilöstöjohtaja	Teamsin välityksin
Majuri Jouni	viranhaltija	Teamsin välityksin
Pohjanmaa Kaisa	nuorisovaltuuston varaedustaja	Teamsin välityksin

Sivonen Tuija	ruokapalveluasiantuntija	Teamsin välityksin, saapui klo 15.56, poistui klo 16.51
Yrjölä Reijo	rakentamispäällikkö	Teamsin välityksin, saapui klo 15.59
Kammonen Riitta-Liisa	kaupunginsihteeri, sihteeri	

Allekirjoitukset

Mervi Katainen
puheenjohtaja

Riitta-Liisa Kammonen
sihteeri

Pöytäkirja tarkastettu ja hyväksytty

Kerttu-Liisa Kilpijoki
pöytäkirjantarkastaja

Juri Aaltonen
pöytäkirjantarkastaja

Pöytäkirjan nähtävänäolo

Tämä pöytäkirja on julkaistu yleisessä tietoverkossa 28.11.2025

Käsitellyt asiat

Pykälä nro	Liite nro	Kokousasian otsikko	Sivu
§ 337		Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen	5
§ 338		Pöytäkirjan tarkastajien valinta	6
§ 339		Valtuuston päätösten laillisuusvalvonta	7
§ 340	1 - 5	Vuoden 2026 talousarvion ja taloussuunnitelman hyväksyminen (Kv-asia)	8
§ 341	6	Muutoksia HSL-palvelumaksuun Espoo-infon asiointipisteillä	17
§ 342	7 - 10	Oikaisuvaatimus työllisyyspalveluiden asiantuntijan valinnasta (ESPOO-05-139-25)	19
§ 343		Varhaiskasvatuksen johtajan viran (vakanssinumero 333100) vakinainen täyttäminen suomenkielisen varhaiskasvatuksen tulosityksikössä, ESPOO-03-1452-25	24
§ 344		Toisen asteen koulutuksen johtajan viran (vakanssinumero 949126) vakinainen täyttäminen suomenkielisen toisen asteen koulutuksen ja nuorisopalvelujen tulosityksikössä, ESPOO-03-1453-25	28
§ 345		Valtuustokysymys luottamushenkilöiden eettisten periaatteiden seurannasta Espoossa ja mahdollisesta eettisestä kanavasta kuntalaisille (Kv-asia)	32
§ 346		Valtuustokysymys Espoon hyvinvoinnin, terveyden ja osallisuuden edistämisen nykytilasta sekä yhteistyöstä Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen kanssa (Kv-asia)	37
§ 347		Valtuustokysymys sukupuolittuneiden koulutus- ja työmarkkinoiden ehkäisemiseksi (Kv-asia)	38
§ 348		Valtuustoaloite eläinperäisten tuotteiden käytön puolittamiseksi julkisissa ruokapalveluissa vuoteen 2030 mennessä (Kv-asia)	45
§ 349		Valtuustokysymys vammaisten ja toimintarajoitteisten henkilöiden työllistymisestä Espoon kaupungilla (Kv-asia)	52
§ 350		Valtuustoaloite maksuttomista menkoista Espoossa (Kv-asia)	56
§ 351		Päätökset ja kirjelmät sekä kokouksessa kuultavat selostukset	61
§ 352		Lautakuntien ja jaostojen sekä viranhaltijoiden päätökset	62

§ 337

Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen

Päätös

Puheenjohtaja totesi kokouksen laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Selostus

Kaupunginhallitus oli kutsuttu koolle puheenjohtajan allekirjoittamalla 20.11.2025 päivätyllä jäsenille toimitetulla kokouskutsulla.

Espoon kaupunki

Pöytäkirja

6/68

Kaupunginhallitus

§ 338

24.11.2025

§ 338

Pöytäkirjan tarkastajien valinta

Päätös

Pöytäkirjan tarkastajiksi valittiin Kerttu-Liisa Kilpijoki ja Juri Aaltonen.

§ 339

Valtuuston päätösten laillisuusvalvonta

Päätösehdotus

Kaupunginjohtaja Kai Mykkänen

Kaupunginhallitus katsoo, etteivät valtuuston 17.11.2025 tekemät päätökset syntyneet virheellisessä järjestyksessä, valtuusto ei ylittänyt toimivaltaansa, eivätkä päätökset ole muutenkaan lainvastaisia, joten päätökset pannaan täytäntöön.

Selostus

Valtuuston 17.11.2025 kokouksen pöytäkirjat ovat nähtävillä kokousasiakirjoissa.

Päätös

Kaupunginhallitus:
Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Espoon kaupunki

Pöytäkirja

8/68

Kaupunginhallitus

§ 328

10.11.2025

Kaupunginhallitus

§ 340

24.11.2025

Asianumero 1117/02.02.00/2025

Kaupunginhallitus 24.11.2025 § 340

§ 340

Vuoden 2026 talousarvion ja taloussuunnitelman hyväksyminen (Kv-asia)

Valmistelijat / lisätiedot:

Jyrkkä Maria

Skyttä Samuli

etunimi.sukunimi@espoo.fi

Puhelinnumero 09 816 21

Päätösehdotus

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Mykkänen Kai

Kaupunginhallitus ehdottaa, että valtuusto

1

hyväksyy liitteenä olevan talousarviokirjan mukaisesti vuoden 2026 talousarvion ja taloussuunnitelman 2027-2028 liitteineen,

2

hyväksyy liitteeltä ilmenevät päätösehdotukset valtuutettujen raha-asia-aloitteisiin ja toteaa aloitteet loppuun käsitellyiksi,

3

oikeuttaa kaupunginjohtajan korvaamaan talousarvioon merkityn peruspalvelujen ja maanhankinnan investointirahaston tuottojen 15 milj. euron käytön vastaavan suuruisella lainanotolla, jos lainanotto on edullisempaa kuin rahastojen käyttö ja asukaskohtaisen lainakannan kehitys on joka tapauksessa toteutumassa Espoo-tarinassa asetettujen tavoitteiden mukaisesti. Rahaston tuottojen käyttöä voidaan korvata myös talousarvion ylittävillä muilla rahoitustuotoilla,

4

oikeuttaa teknisen lautakunnan jatkamaan vuoden 2025 talousarviossa erikseen nimettyjen keskeneräisiksi jäävien kiinteiden rakenteiden ja laitteiden rakentamista tai rakennuttamista niille aiemmin osoitettujen kokonaismäärärahojen rajoissa,

5

oikeuttaa konsernihallinnon tekemään talousarvioon ja taloussuunnitelmaan valtuustokäsittelystä aiheutuvat sekä muut

talousarvion oikeellisuutta, informatiivisuutta tai kieliasua parantavat muutokset ja tarkennukset, jotka eivät poikkea hyväksytyn talousarvion ja taloussuunnitelman sisällöstä, eivätkä oleellisesti muuta tuloslaskelman tilikauden tulosta eikä rahoitusosaa.

Käsittely

Päätös

Kaupunginhallitus:

Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Selostus

Vuoden 2026 talousarvio- ja taloussuunnitelman lähtökohdat

Talousarvio 2026 ja taloussuunnitelma 2027–2028 perustuu Espoo-tarinan keskeisiin linjauksiin, valtuuston 20.10.2025 päätökseen vuoden 2026 talousarvion sekä vuosien 2027–2028 taloussuunnitelman kehyksestä sekä kiinteistöveroprosenteista vuodelle 2026. Taloussuunnitelmavuosien verotulojen ja valtionosuuksien arviot on tehty 9/2025 Kuntaliiton päivittämän verokehikon sekä valtiovarainministeriön valtionosuus- ja painelaskelmien pohjalta.

Espoo tarinassa linjatut tavoitteet talouden kestävyydestä edellyttävät erityisesti taloussuunnitelmakauden vuosien 2027 ja 2028 uudelleen tarkastelua. Työ talouden tasapainottamiseksi tulee käynnistää heti vuoden vaihteen jälkeen, jolla varmistetaan tarvittavien hyötyjen saavuttaminen tarvittavassa aikataulussa.

Yleinen talouskehitys hidasta - kuntien taloustilanne vaikea

Valtiovarainministeriön syksyn taloudellisen katsauksen mukaan Suomen talous on toipunut hitaasti, mutta merkkejä nopeammasta kasvusta on näkyvissä. Inflaation hidastuminen ja korkojen lasku ovat parantaneet kotitalouksien ostovoimaa, mutta epävarmuuden takia ostovoima ei ole ohjautunut kulutukseen. Julkisyhteisöjen alijäämä ja talous sen sijaan ovat syvässä rakenteellisessa epätasapainossa. Ennustettu talouskasvu ei kykene vakauttamaan velkaa pidempiaikaisesti tai kääntämään sitä alenevalle uralle.

Kuntatalouden näkymät pysyvät heikkoina vuonna 2026. Keväällä 2025 saavutettu kolmevuotinen palkkasopimus kasvattaa kuntatalouden kustannuksia selvästi. Tämä lisää kustannuspaineita kuntasektorilla, jossa henkilöstömenojen osuus on suuri. Samoin kuluja lisää vuoden alusta voimaan tullut TE-palvelu-uudistus, jossa laajennettiin kuntien rahoitusvastuuta työttömyysetuuksista.

Suomen bruttokansantuotteen (BKT) ennustetaan kasvavan 1,0 prosenttia vuonna 2025. Vuosina 2026–27 BKT:n ennustetaan kasvavan 1,4 ja 1,7 prosenttia vuodessa.

Ensi vuodelle valtiovarainministeriö ennustaa kuntien verotulojen kasvavan runsaasti, 5,2 prosenttia verrattuna kuluvaan vuoteen. Verotulojen odotetaan kasvavan suhdannetilanteen kohentuessa, mutta runsaassa kasvuodotuksessa on myös omat riskinsä. Lisäksi valtiontalouden tulevat sopeutustoimet heijastuvat myös kuntien talouteen negatiivisesti.

Kuntahallinnon rahoitusasema oli viime vuonna noin 900 milj. euroa alijäämäinen. Sote-uudistuksen siirtolaskelmien tarkistukset ja indeksisäästöt pienensivät kuntien valtionosuuksien määrää samalla, kun käyttötalouden menot ja investoinnit kasvoivat ja verorahoitus oli heikkoa. Kuntahallinnon tilanne näyttää tulevina vuosina menojen ja tulojen kasvavan epätasapainon vuoksi entistä haastavammalta. Kuntahallinnon mittavat alijäämät vuosina 2026–29 edellyttävät merkittäviä sopeutustoimia kunnissa tulevina vuosina.

Valtionosuusuudistuksella ei tule siirtää Espoon verorahoitusta muualle – vaikutukset kohdistuisivat lapsiin ja nuoriin

Valtiovarainministeriön laskelmat osoittavat väestörakenteen ja kuntasektorin muutoksen valtakunnan tasolla, mutta Espoon osalta tilanne on hyvin poikkeava. Sote- ja pelastustoimen uudistus muutti kaupunkien rahoitus pohjaa ja erityisesti Espoolle muutos on ollut merkittävä. Espoolta leikattiin sote-uudistuksen yhteydessä n. 200 milj. euroa enemmän verotuloja kuin mitä sote-palvelujen järjestämiseen käytettiin rahoitusta. Tätä verotulojen liiallista leikkausta valtio on korvannut sote-muutosrajoittimella ja siirtymätasauksella (sote-erät), mutta ne korvaavat menetetyistä rahoituksesta vain osan, n. 60 %. Muutosrajoitin on lisäksi staattinen, eikä sitä koroteta väestönkasvu- tai indeksiperusteisesti. Näin ollen Espoo menettää liikaa leikatun verotulon lisäksi myös verotulojen kasvun, koska staattinen sote-erä ei kehity verotulojen tavoin.

Sote-eriä ei tule rinnastaa peruspalvelujen valtionosuuteen. Sote-erät ovat verotulomenetysten kompensatioerä, jolla valtion päättämiä verotukseen tehtyjä muutosten vaikutuksia kompensoidaan ja joihin kunnat eivät omilla toimillaan voi vaikuttaa. Sote-erät ovat Espoolta liikaa leikatun verotulon osittaista palautusta, ei todellista valtionosuutta, jolla valtio osallistuu palveluiden rahoittamiseen. Leikkaamalla sote-eriä osana peruspalvelujen valtionosuutta, aiheutetaan moninkertainen tulonsiirto Espoolta muualle. On kohtuutonta, että espoolaiset lapset ja nuoret joutuisivat kärsimään siitä, että sote-uudistuksen rahoitusmalli toteutettiin erityisesti Espoon osalta kestävämmällä tavalla.

Väestönkasvu sekä erityisesti lasten ja nuorten määrän kasvu keskittyy Espooseen ja muihin isoihin kaupunkeihin. Suurten kaupunkien tulee kyetä

vastaamaan kasvavan ja monimuotoistuvan väestön tuomiin haasteisiin ja palvelutarpeisiin.

Espoon väestönkasvu jatkuu voimakkaana

Espoon väestönkasvu jatkuu edelleen voimakkaana. Vuonna 2024 väestömäärä kasvoi yli 6 900 asukkaalla. Kuluvana vuonna väestönkasvun ennakoitaan olevan 5 840 jolloin asukasmäärä vuoden lopussa olisi 326 780.

Espoon vuoden 2025 pitkänajan väestöennusteen mukaan väestönkasvu jatkunee vielä keskimääräistä nopeampana seuraavat vuodet, vaikka onkin jatkossa hieman vuosia 2022 ja 2023 hitaampaa. Kymmenessä vuodessa eli vuoden 2035 loppuun mennessä Espoon väestömäärä kasvaa ennusteen mukaan 393 060 asukkaaseen. Tämä kehitys tarkoittaisi 72 130 asukkaan lisäystä vuosien 2025–2035 välillä eli keskimäärin 6 560 asukkaan lisäystä vuosittain.

Valtuuston kehyspäätökseen jälkeen tehdyt tarkennukset

Kaupunginjohtajan talousarvioesitys noudattaa valtuuston 20.10.2025 hyväksymää kehystä tietyin tarkennuksin. Tarkennusten myötä tilikauden tulos ei ole enää negatiivinen ja kokonaisvaikutus on 5,8 milj. euroa tulosta parantava. Vuoden 2026 tilikauden tulos on muutosten jälkeen n. 0,8 milj. euroa. Lainantarve vähentyi muutokset huomioiden 21 milj. euroa kaudella 2026–2028.

Kaupunginjohtajan esitykseen on lisätty hulevesimaksujen perintä asemakaavoitetuilla alueilla kattamaan hulevesien hoitamisesta aiheutuvia kustannuksia. Lisäksi tuloja on lisätty pysäköintimaksujen laajentamiseen.

Käyttötalouden menoihin on tehty pieniä tarkennuksia ja muutoksia, joiden kokonaisvaikutus on 0,2 milj. euroa vuonna 2026. Uimaopetukseen intensiiviohjelmaan, Espoo-tuntien turvaamiseen ja lukiokoulutuksen oppimiseen tukeen on lisätty määrärahoja. Lisäysten mahdollistamiseksi on vastaavasti tehty määrärahavähennyksiä konsernihallintoon, kulttuuriin sekä ympäristö- ja rakennusvalvontaan. Näiden lisäksi on myös tehty teknisiä muutoksia, tarkennettu investointien poistoja sekä päivitetty lisälainantarve.

Talouden epätasapaino jatkuu – palveluihin panostetaan vaikeasta taloustilanteesta huolimatta

Toimintatuotot pienentyvät vuoden 2025 talousarviosta n. 4 prosenttia. Maankäytösopimusten maksutuloja tuloutetaan arviolta 22 milj. euroa vähemmän kuin 2025. Maanmyynnin suhdanteen arvioidaan vaikuttavan maanmyynnin tuloihin ja myyntitulojen jäävän alhaisemmaksi.

Talousarviossa myyntituloihin on budjetoitu 15 milj. euroa vuodelle 2026 ja 40 milj. euroa vuodelle 2027. Myös HSL:n infrakorvaustulot pienenevät.

Toimintamenot kasvavat noin 3,6 prosenttia vuoden 2025 talousarviosta. Kaupungin henkilöstömäärä kasvaa ja henkilöstökuluihin varataan 22 milj. euroa lisää. Henkilösivukuluja kasvattavat myös nouseva työttömyysvakuutusmaksu sekä eläkemaksuissa kuntien tasausmaksu, joiden nousu on yli 3 milj. euroa

Tiloihin liittyvät ulkoiset vuokra- ja vastikekulut kasvavat 3,4 prosenttia. Lisäksi erityisesti palvelujen ostojen kustannukset, joissa muun muassa asiantuntijapalveluiden kustannukset sekä kotikuntakorvaukset ovat kasvussa.

Palvelujen järjestämisen nettokustannukset, eli toimintakatteen alijäämä heikkenee vuoden 2025 tasosta 96 milj. euroa, 8,9 prosenttia.

Vuonna 2026 verotuloja arvioidaan tilitettävän yhteensä 891 milj. euroa, joka on 58 milj. euroa ja 6,9 prosenttia enemmän kuin vuonna 2025. Valtionosuuksia kertyy 474 milj. euroa, joka on 20 milj. euroa ja 4,3 prosenttia enemmän kuin 2025. Verorahoitus (verot ja valtionosuudet) yhteensä kasvaa 77 milj. euroa ja 6,0 prosenttia vuoden 2025 ennusteeseen nähden.

Espoon tuloveroprosentti vuonna 2026 on 5,3. Kunnallisverontuottoa arvioidaan kertyvän 562 milj. euroa, 6,3 prosenttia enemmän kuin kuluvana vuonna.

Yhteisöveroa arvioidaan tilitettävän yhteensä 143 milj. euroa, 5,6 prosenttia enemmän kuin 2025. Yhteisöverokanta laskee 20 prosentista 18 prosenttiin vuonna 2027. Tämän arvioidaan vähentävän kuntien yhteisöveroa 190 milj. euroa, joka kompensoidaan yhteisöveron kuntaosuutta nostamalla.

Kiinteistöveroarvio perustuu valtuuston päättämiin kiinteistöveroprosentteihin ja verohallinnon tilastoihin sekä rakentamisennusteisiin. Kiinteistöveroa arvioidaan kertyvän 185 milj. euroa, 10,1 prosenttia enemmän kuin 2025.

Talousarvion valtionosuusarviot perustuvat valtiovarainministeriön syyskuussa 2025 julkaisemiin ennakkollisiin valtionosuuslaskelmiin. Laskelman mukaan Espoon peruspalvelujen valtionosuus (ilman SOTE muutosrajoitinta ja siirtymätasausa) vuodelle 2026 on 293 milj. euroa, veromenetysten kompensatiot 22 milj. euroa, muutosrajoitin 116 milj. euroa ja siirtymätasaus 35 milj. euroa, yhteensä 467 milj. euroa.

Korko- ja rahoitustuottoja on arvioitu vuodelle 2026 yhteensä 42 milj. euroa. Korkokustannuksiksi oletetaan 13 milj. euroa ja muita rahoituskuluja 5 milj. euroa. Korkokustannusten arvioidaan kasvavan noin 15 milj. euroa suunnitelmakaudella.

Vuonna 2026 vuosikatetta arvioidaan kertyvän 217 milj. euroa, 34 milj. euroa edellisvuotta vähemmän.

Talousarviovuoden 2026 tulos on noin 0,8 milj. euroa.

Valtionosuusuudistuksen vaikutuksia ei ole voitu arvioida lukuihin.

Uudistuksen vaikutuksilla voi toteutuessaan olla merkittävä heikentävä vaikutus jatkovuosiin.

Mittavan investointiohjelman toteuttaminen jatkuu

Investointiohjelma pohjautuu voimassa olevaan investointiohjelmaan vuosille 2025–2034. Vuoden 2025 talousarvioneuvotteluissa lisätyt koulu- ja päiväkotikohteet on huomioitu ja ajoitettu suunnitelmiin.

Päiväkotikohteita toteutetaan kaupungin omana palvelutuotantona tai vaihtoehtoisesti tarjoamalla yksityiselle toimijalle. Valmistelussa arvioidaan vuosittain markkinatilannetta ja varhaiskasvatuksen tilatarpeen alueellista kehitystä.

Jatkovalmistelussa arvioidaan päiväkotikohteiden toteutusmuotoja kaupungin omana palvelutuotantona tai vaihtoehtoisesti yksityisen toimijan toteuttamana. Lähtökohtana on saavuttaa valtuuston asettama tavoite yksityisen varhaiskasvatuksen osuuden kasvattamisesta 35 %:iin. Tämä tarkoittaa 10 varhaiskasvatuskohteen kohdentamista ensisijaisesti yksityisille toimijoille. Tällä varmistetaan tarvittavien varhaiskasvatuspaikkojen toteuttaminen ja toisaalta investointitarpeen hillitseminen. Kaupunkitasoisella prosessilla ja toimenpiteillä varmistetaan edellytykset tavoitteen saavuttamiseksi.

Voimassa olevaan investointiohjelmaan on talousarviovalmistelussa tehty muutoksia, jotka kasvattavat investointiohjelmaa noin 230 milj. eurolla. Keskeisin muutos on päiväkotien peruskorjausohjelman tehdyt lisäykset 16 kohteen osalta.

Talousarvion ja -suunnitelman vuosien 2026–2028 investoinnit ovat yhteensä noin 1,2 mrd. euroa. Koko kaudelle 2026–2035 investoinnit ovat yhteensä 2,8 mrd. euroa. Lisäksi kaupunki hankkii tiloja vuokraamalla tai PPP-projektityhtiömallilla noin 400 milj. eurolla kaudella 2026–2028. Vuonna 2026 kaupungin investoinnit ovat 400 milj. euroa ja vuokrakohteet 34 milj. euroa. Espoo-konserni investoi vuonna 2025 n. 638 milj. eurolla ja kauden 2026–2035 aikana yhteensä noin 5,0 mrd. eurolla.

Kaupungin investointiohjelma on edelleen vahvasti etupainotteinen ja investointitaso korkea vuosina 2026–2028. Panostukset kaupungin

kasvuun ja varhaiskasvatuksen ja opetuksen tilatarpeisiin mittavalla toimitilainvestointiohjelmalla, Kulttuurikeskuksen laajennus, Uimahallit, Tapiolan stadion sekä Kaupunkiradan rakentaminen painottuvat ohjelmakauden alkupuolelle ja pitävät investoinnit lähes 400 milj. euron tasolla.

Investointien tulorahoitusprosentti alhaisella tasolla

Kaupungin investointien tulorahoitusprosentti vuonna 2026 on 55. Vuosina 2026–2028 peruspalvelujen ja maanhankinnan investointirahaston arvioitua lisätuottoa on talousarviossa varattu käytettäväksi rahoitukseen 15 milj. euroa vuodessa. Käyttö voidaan korvata vastaavan suuruisella lainanotolla, jos lainanotto on edullisempaa kuin rahastojen käyttö ja asukaskohtaisen lainakannan kehitys on joka tapauksessa toteutumassa Espoo-tarinassa asetettujen tavoitteiden mukaisesti. Rahastojen tuottojen käyttöä voidaan korvata myös talousarvion ylittävillä muilla rahoitustuotoilla. Korkean investointitason takia toiminnan ja investointien kumulatiivinen rahavirta on negatiivinen koko taloussuunnitelmakaudella. Vuoden 2026 rahavirta on 179 milj. euroa negatiivinen.

Kaupungin lainakanta kasvaa ilman toimenpiteitä

Vuonna 2026 toimintamenojen kasvu jatkuu palvelutarpeen lisääntyessä ja kustannustason noustessa, Palvelutilojen investoinnit, erityisesti koulu- ja päiväkotitilat sekä uimahallit, jatkuu edelleen suurella volyymillä ja kaupungin kasvu vaatii investointeja infrastruktuuriin. Kaupungin kasvua tukevia investointeja tehdään etupainoisesti suhteessa siihen, kuinka maanmyyntituotot sekä verotulot kertyvät.

Vuodelle 2026 on varattu lainanottovaltuutta 150 milj. euroa. Kaupungin lainakanta vuoden 2026 lopussa on arviolta 887 milj. euroa ja 2 657 euroa/asukas.

Ilman Espoo-tarinan talouden ankkuritavoitteiden edellyttämiä toimenpiteitä lainakanta kasvaisi 334 milj. eurolla taloussuunnitelmakaudella.

Konsernin lainakanta maan korkeimpia

Suurin osa Espoo-konsernin lainakannasta koostuu kaupungin lainojen lisäksi Länsimetro Oy:n, Espoon Asunnot Oy:n ja Helsingin Seudun Ympäristöpalvelut kuntayhtymän vieraasta pääomasta. Uusista investoinneista Tapiolan stadionhanke toteutetaan lainarahalla, joka nostaa konsernin lainakantaa. Myös Keilaniemen Kalliopysäköinti toteutuessaan toteutettaneen lainarahalla. Konsernin lainakanta on vuonna 2026 noin 3 858 milj. euroa, joka on 11 556 euroa asukasta kohden. Lainakanta kasvaa vuoden 2025 ennusteesta 176 milj. euroa

Espoon kaupunki

Pöytäkirja

15/68

Kaupunginhallitus

§ 328

10.11.2025

Kaupunginhallitus

§ 340

24.11.2025

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 10.11.2025 § 328

Päätösehdotus

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Mykkänen Kai

Kaupunginhallitus ehdottaa, että valtuusto

1

hyväksyy liitteenä olevan talousarviokirjan mukaisesti vuoden 2026 talousarvion ja taloussuunnitelman 2027-2028 liitteineen,

2

hyväksyy liitteeltä ilmenevät päätösehdotukset valtuutettujen raha-asia-aloitteisiin ja toteaa aloitteet loppuun käsitellyiksi,

3

oikeuttaa kaupunginjohtajan korvaamaan talousarvioon merkityn peruspalvelujen ja maanhankinnan investointirahaston tuottojen 15 milj. euron käytön vastaavan suuruisella lainanotolla, jos lainanotto on edullisempaa kuin rahastojen käyttö. Rahaston purku voidaan korvata talousarvion ylittävillä rahoitustuotoilla,

4

oikeuttaa teknisen lautakunnan jatkamaan vuoden 2025 talousarviossa erikseen nimettyjen keskeneräisiksi jäävien kiinteiden rakenteiden ja laitteiden rakentamista tai rakennuttamista niille aiemmin osoitettujen kokonaismäärärahojen rajoissa,

5

oikeuttaa konsernihallinnon tekemään talousarvioon ja taloussuunnitelmaan valtuustokäsittelystä aiheutuvat sekä muut talousarvion oikeellisuutta, informatiivisuutta tai kieliasua parantavat muutokset ja tarkennukset, jotka eivät poikkea hyväksytyn talousarvion ja taloussuunnitelman sisällöstä, eivätkä oleellisesti muuta tuloslaskelman tilikauden tulosta eikä rahoitusosaa.

Käsittely

Puheenjohtaja Partasen kannattamana ehdotti, että kaupunginhallitus päättää jättää asian pöydälle valtuuston neuvottelutoimikunnan lausuntoa varten.

Espoon kaupunki	Pöytäkirja	16/68
Kaupunginhallitus	§ 328	10.11.2025
Kaupunginhallitus	§ 340	24.11.2025

Keskustelun pöydällepanosta päätyttyä puheenjohtaja tiedusteli, voidaanko puheenjohtajan ehdotus yksimielisesti hyväksyä. Koska pöydällepanoehdotusta ei vastustettu, puheenjohtaja totesi kaupunginhallituksen hyväksyneen sen.

Päätös

Kaupunginhallitus päätti jättää asian pöydälle valtuuston neuvottelutoimikunnan lausuntoa varten.

Päätöshistoria

Liitteet

- 1 Talousarvio 2026 sekä taloussuunnitelma 2027-2028
- 2 Vastaukset vuoden 2026 talousarvioon liittyviin raha-asia-aloitteisiin
- 3 Neuvottelutulos muutosesitykset 2026-2028
- 4 Pöytäkirjamerkinnät
- 5 Neuvottelumuutoksilla päivitetty tuloslaskelma

Oheismateriaali

Tiedoksi

Espoon kaupunki
Kaupunginhallitus

Pöytäkirja
§ 341

17/68
24.11.2025

Asianumero 4283/02.05.00/2025

Kaupunginhallitus 24.11.2025 § 341

§ 341

Muutoksia HSL-palvelumaksuun Espoo-infon asiointipisteillä

Valmistelijat / lisätiedot:
Wikström Tuija

etunimi.sukunimi@espoo.fi
Puhelinnumero 09 816 21

Päätösehdotus

Esittelijä
Kaupunginjohtaja Mykkänen Kai

Kaupunginhallitus päättää, että Espoon kaupunki veloittaa Espoo-infon asiointipisteillä tapahtuvista HSL:n lipunmyyntiin liittyvistä palveluista palvelumaksun 01.01.2026 lukien liitteen mukaisesti. Liitteen mukainen hinnasto noudattaa HSL:n palvelumaksujen hinnastoa.

Käsittely

Päätös

Kaupunginhallitus:

Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Selostus

HSL päätti 20.4.2023 ottaa käyttöön 1.6.2023 alkaen palvelumaksun matkakortin lataus- ja asiakastietojen päivityksissä, mikäli nämä toimenpiteet tehdään palvelupisteessä. Asiakkaalla on kuitenkin mahdollisuus hoitaa samat asiat maksutta itsepalveluna HSL-sovelluksessa tai verkkopalvelussa. Espoon kaupunginhallitus päätti palvelumaksuista 22.5.2023, ja ne otettiin käyttöön Espoon asiointipalveluissa 1.6.2023.

Vuoden 2023 jälkeen HSL:n palvelukanavat ovat monipuolistuneet. Syksyllä 2025 avattiin uusi Lippukauppa, jossa voi ostaa HSL-kausilippuja ja ladata arvoa HSL-tilille. Lisäksi HSL-sovellus on ollut jo pitkään käytössä lipputuotteiden itsepalveluostamiseen.

Uuden tilipohjaisen järjestelmän käyttöönoton myötä syksyllä 2025 HSL on päivittänyt palvelumaksukäytäntöjään. Espoo noudattaa HSL:n käytäntöjä palvelumaksujen osalta. Kaikki HSL:n tekemät muutokset

palvelumaksuihin tai niiden hinnoitteluun vaikuttavat suoraan Espoon asiointipalveluissa perittäviin maksuihin. Tämä tarkoittaa, että jos HSL jatkossa muuttaa palvelumaksuja, niiden rakennetta tai ehtoja, Espoo tekee vastaavat muutokset omiin palvelumaksuihinsa.

Samalla Espoo luopuu aiemmasta omasta linjauksesta, jossa yli 70-vuotiaat vapautettiin palvelumaksuista ikään perustuen. Tämä käytäntö ei enää vastaa nykytilannetta, sillä digitaalisten palvelujen käyttö on yleistynyt kaikissa ikäryhmissä. Yhä useammat ikäihmiset osaavat käyttää HSL-sovellusta ja verkkopalvelua, joissa samat toimenpiteet voi hoitaa maksutta. Ikärajaan perustuva vapautus ei myöskään ole tasavertainen ratkaisu, sillä se kohtelee asiakkaita eri tavoin pelkän iän perusteella, vaikka palvelujen käyttömahdollisuudet ovat laajasti saatavilla kaikille. Uudella linjauksella Espoo haluaa edistää yhdenvertaisuutta ja ohjata kaikkia asiakasryhmiä hyödyntämään digitaalisia palvelukanavia, jotka ovat maksuttomia ja helposti saavutettavia.

Samalla varmistetaan, että ne asiakkaat, joilla on toimintarajoite, joka estää digitaalisten palvelujen käytön, eivät joudu maksamaan palvelumaksua. Espoon asiointipalvelut tarjoaa jatkossakin maksutonta tukea HSL:n digiasiointiin.

Päätöshistoria

Liitteet

6 HSL palvelumaksut Espoo-infoissa 2026

Oheismateriaali

Tiedoksi

Espoon kaupunki
Kaupunginhallitus

Pöytäkirja
§ 342

19/68
24.11.2025

Asianumero 3727/01.01.01/2025

Kaupunginhallitus 24.11.2025 § 342

§ 342

Oikaisuvaatimus työllisyyspalveluiden asiantuntijan valinnasta (ESPOO-05-139-25)

Valmistelijat / lisätiedot
Lappalainen Eija-Inkeri

etunimi.sukunimi@espoo.fi
Puhelinnumero 09 816 21

Päätösehdotus

Esittelijä
Kaupunginjohtaja Mykkänen Kai

Kaupunginhallitus hylkää työllisyyspalvelujen palvelupäällikön 1.10.2025 § 1 päätöksestä tehdyn oikaisuvaatimuksen. Päätös on syntynyt oikeassa järjestyksessä, päätöksentekijä ei ole ylittänyt toimivaltaansa eikä päätös ole muutoinkaan lainvastainen. Oikaisuvaatimus ei anna aihetta päätöksen muuttamiseen.

Kaupunginhallitus:

Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Selostus

Oikaisuvaatimuksen tekijä on Espoon kaupunginhallitukselle osoittamassaan oikaisuvaatimuksessa esittänyt, että kaupunginhallitus kumoaisi rekrytointipäätöksen (Henkilöstöasiat S 112025, diaarinumero 3727 /01 .01 .01 /2025) työllisyyspalvelujen asiantuntijan valinnasta määräaikaiseen virkaan. Oikaisuvaatimuksen tekijä katsoo päätöksen olleen lainvastainen, koska kokonaisarviointiltaan ansioituneempi hakija on sivuutettu valinnassa.

Perustelu oikaisuvaatimuksen hylkäämiselle

Oikaisuvaatimuksessa ei ole esitetty sellaisia seikkoja, jotka osoittaisivat tehdyn päätöksen olleen virheellinen tai lainvastainen.

Rekrytoivalla viranomaisella on harkintavalta arvioida hakijoiden kokonaispätevyyttä ja soveltuvuutta tehtävään. Päätös olla kutsumatta hakijaa jatkoon ja valita toinen hakija perustui tehtävän luonteeseen, hakemusten sisältöön, haastattelujen arviointiin ja arvioituihin ansioihin.

Tehtävän luonne ja arviointikriteerit

Kyseessä oleva tehtävä on käytännönläheinen asiantuntijatehtävä työllisyyspalvelujen henkilöasiakaspalveluissa, jossa keskeistä on kantaaottava asiakasohjaus, työllisyyspalvelujen prosessien toteuttaminen ja palvelutilanteiden hallinta yhteistyössä asiakkaiden ja sidosryhmien kanssa. Tehtävä ei sisällä esihenkilövastuuta eikä painotu strategiseen kehittämiseen.

Edellytämme tehtävää hakevalta ajantasaista kokemusta työllisyyspalveluista, työnvälityksestä sekä ohjaavasta ja kantaaottavasta asiakastyöstä. Edellytämme alueellisen työmarkkinatilanteen ja verkostojen tuntemusta sekä ajantasaista ymmärrystä työnhausta eri toimialoilla. Edellytämme erinomaisia vuorovaikutus- ja yhteistyötaitoja sekä positiivista ja kehittämismyönteistä asennetta. Tehtävä edellyttää valmiutta toimia viranomaisroolissa, työtä ohjaavien lakien, ohjeiden ja määräysten soveltamista ja itsenäistä päätöksentekoa asiakkaan palvelutarve huomioiden. Edellytämme oma-aloitteisuutta, tiedonhankintataitoja, kokonaisuuden hahmottamiskykyä, oman työn organisoimisen ja johtamisen taitoa sekä paineensietokykyä.

Arvostamme monikulttuurisuuden ja vieraskielisten asiakkaiden erityispiirteiden tuntemusta. Lisäksi arvostamme erinomaisia suullisia ja kirjallisia ilmaisutaitoja, neuvottelukykyä verkostoissa sekä hyviä tietoteknisiä taitoja.

Palvelemme asiakkaita ensisijaisesti suomen tai ruotsin kielellä. Käytännön asiakastyössä tarvitsemme lisäksi englannin kielen taitoa. Muu kielitaito katsotaan eduksi, esim. arabian kielen taito.

Hakemuksia saapui 129, joista kelpoisuusvaatimukset täytti 107 hakijaa. Hakijat arvioitiin yhtenäisin kriteerein: koulutus, työkokemus, soveltuva osaaminen sekä hakemuksessa ja videohaastattelussa sekä henkilökohtaisessa haastattelussa annetut vastaukset.

Hakijan koulutus, kokemus ja hakuprosessi

Oikaisuvaatimuksen tekijä on koulutukseltaan hallintotieteiden maisteri ja omaa laaja-alaista kokemusta viranomais- ja asiantuntijatehtävistä. Hänellä on vahvaa osaamista hallinnon ja kehittämistoiminnan alueelta. Hakijan mielestä hänen koulutuksensa on erityisen vahva ansio haettavaan tehtävään. Kyseessä olevan tehtävän kelpoisuusvaatimus on soveltuva korkeakoulututkinto. Espoon kaupungin työllisyyspalvelut ei ilmoituksessa toteaa ylemmän tason tutkinnon tai tiettyjen alojen tutkintojen antavan parempia valmiuksia tehtävän suorittamiseen.

Oikaisuvaatimuksen tekijä nostaa esiin kokemuksensa asiantuntijana, työkykykoordinaattorina sekä työllisyyskoordinaattorina erityisen vahvoina ansioina alkupalveluiden asiantuntijan tehtävää ajatellen. Työkykykoordinaattorin roolissa hakija on ollut operatiivisessa vastuussa kahdesta pilotista. Työllisyyskoordinaattorin roolissa hakija oli vastuussa hankkeen koordinoinnista. Nämä eivät ole henkilöasiakaspalvelujen asiantuntijan tehtävän kannalta yhtä relevantteja kuin suorittava asiakasrajapinnassa tapahtuva asiakastyö. Näin ollen vahvaa kokemusta tehtävään on rekrytoivan tahon näkemyksen mukaan 1.1.2025 jälkeen alkaneen asiantuntijatehtävän verran, muiden roolien ollessa eduksi mutta ei täysin samantapaisen tehtävän suorittamista. Oikaisuvaatimuksen tekijä on painottanut työhakemuksessaan erilaisia ja tehtävän kannalta vähemmän relevantteja asioita kuin oikaisuvaatimuksessaan.

Hakulomakkeella oli tutkintotietojen, työkokemuksen ja vapaan hakemuksen lisäksi kaksi tehtävään kohdistettua kysymystä: "Kuvaile itseäsi asiakaspalvelijana" sekä "Kerro meille erityisen haastavasta asiakastapaamisesta. Miten sen hoidit, mitä siitä opit?". Oikaisuvaatimuksen tekijän vastaukset näihin kysymyksiin eivät nousseet toivotulle tasolle vertailussa muiden hakijoiden vastauksiin. Oikaisuvaatimuksen tekijä vastasi hyvin lyhyesti näihin kohdennettuihin kysymyksiin, verrattuna muihin hakijoihin. Näistä puutteista riippumatta oikaisuvaatimuksen tekijä kutsuttiin videohaastatteluun toiveena, että hän osaisi avata käytännön työkokemustaan selkeämmin videohaastatteluissa.

Videohaastattelussa oikaisuvaatimuksen tekijän vastaukset olivat asiallisia, mutta jäivät verrattain yleisluonteisiksi, eivätkä tuoneet muihin verrattuna yhtä selkeästi esiin hakijan kokemusta ja vahvuuksia. Ensimmäisessä kysymyksessä pyydettiin hakijoita avaamaan työhistoriansa työllisyystoimien parissa, toisessa kysymyksessä kysyttiin paineensietokyvystä, ja kolmannessa kysymyksessä hakijoiden vahvuuksista tehtävää ajatellen. Haastatteluvaiheeseen jatkoon päässeet olivat avanneet työkokemuksiaan selkeämmin ja yksityiskohtaisemmin. Oikaisuvaatimuksen tekijä ei esimerkiksi juurikaan avannut kokemustaan työnimikkeitä syvemmin. Toisessa ja kolmannessa kysymyksessä hän ei myöskään erotu edukseen muista hakijoista.

Oikaisuvaatimuksen tekijän muodollista pätevyyttä ei kiistetä, mutta hänen hakemuksessaan esiin tuodut osaamisensa ja videohaastattelun perusteella arvioidut valmiudet eivät vastanneet parhaiten tehtävän vaatimuksia.

Tämän kokonais kuvan johdosta häntä ei kutsuttu jatkoon henkilökohtaiseen haastatteluun.

Rekrytointiprosessin yhdenvertaisuus ja saavutettavuus

Oikaisuvaatimuksen tekijän henkilökohtaiset ominaisuudet rekrytointiprosessin saavutettavuuden näkökulmasta tulivat työnantajan tietoon hakuprosessin alkuvaiheessa. Tästä lähtien saavutettavuus ja yhdenvertaisuus varmistettiin. Hakijalle tarjottiin vaihtoehtoisia tapoja vastata videohaastatteluun (kirjallinen vastaus ja mahdollisuus lisäaikaan). Tavoitteena oli varmistaa, että hakijalla oli yhdenvertaiset edellytykset osallistua hakuprosessiin.

Oikaisuvaatimuksen tekijän henkilökohtaisilla ominaisuuksilla tai saavutettavuusjärjestelyillä ei ollut vaikutusta valintaan. Työnantaja täytti yhdenvertaisuuslain mukaisen kohtuullisen mukauttamisen velvoitteen, ja hakijaa kohdeltiin samoin perustein kuin muita kelpoisia hakijoita.

Päätös perustui yksinomaan hakemusten sisältöön, haastattelujen arviointiin ja tehtävän vaatimuksiin.

Valitun hakijan ansiot

Valituksi tullut täyttää kelpoisuusvaatimukset ja omaa yli kolmen vuoden työkokemuksen työllisyyspalvelujen asiantuntijan tehtävistä. Hänen koulutuksensa (tradenomi) ja työkokemuksensa vastaavat suoraan tehtävän operatiivista luonnetta ja painopistettä.

Hänen hakemuksensa, videohaastattelunsa sekä henkilökohtainen haastattelunsa osoittivat vahvaa tehtävässä tarvittavaa käytännön osaamista, hyvää palveluasennetta, erinomaisia vuorovaikutustaitoja ja taitoa toimia asiakastilanteissa.

Arvioija katsoi, että hänen osaamisensa ja kokemusprofiilinsa vastasivat parhaiten tehtävän vaatimuksia. Kokonaisarviointin perusteella valitulla henkilöllä on katsottu hakijoista olevan parhaat edellytykset viran menestykselliseen hoitamiseen.

Yhteenveto

Työllisyyspalveluiden palvelupäällikön päätös on perustunut kokonaisharkintaan siitä, kenellä hakijoista on arvioitu olevan parhaat edellytykset tehtävän menestykselliseen hoitamiseen. Valintapäätös on tehty hakuilmoituksen mukaisten edellytysten perusteella. Päätöstä tehtäessä on koulutuksen ja työkokemuksen lisäksi huomioitu haastattelut ja niissä esiin tulleet seikat. Valitulla on edellä mainittu kokonaisharkinta huomioon ottaen katsottu olevan hakijoista parhaat edellytykset tehtävän menestykselliseen hoitamiseen.

Työllisyyspalveluiden palvelupäällikön päätös ei ole lainvastainen. Päätös on syntynyt oikeassa järjestyksessä. Oikaisuvaatimus tulee hylätä.

Espoon kaupunki

Pöytäkirja

23/68

Kaupunginhallitus

§ 342

24.11.2025

Liitteet

- 7 Alkupalvelut asiantuntija_25101508582921
- 8 Ei julkinen, Rekrytoinnin loppuraportti, ESPOO-05-139-25, sisältää henkilötietoja
- 9 Ei julkinen, ESPOO-05-139-25 ansiovertailu, sisältää henkilötietoja
- 10 Salassa pidettävä, Oikaisuvaatimus, laki viranomaisten toiminnan julkisuudesta 24§ kohta 25

Asianumero 4278/01.01.01/2025

Kaupunginhallitus 24.11.2025 § 343

§ 343

Varhaiskasvatuksen johtajan viran (vakanssinumero 333100) vakinainen täyttäminen suomenkielisen varhaiskasvatuksen tulosityksikössä, ESPOO-03-1452-25

Valmistelijat / lisätiedot:
Rinne Jyrki
Kilkki Hanna
etunimi.sukunimi@espoo.fi
Puhelinnumero 09 816 21

Päätösehdotus

Esittelijä
Kasvun ja oppimisen toimialajohtaja Narvo-Akkola Merja

Kaupunginhallitus

1

Valitsee kasvun ja oppimisen toimialan suomenkielisen varhaiskasvatuksen tulosityksikön varhaiskasvatuksen johtajan vakinaiseen virkaan (vakanssinumero 333100) Ulla Lehtosen.

Varhaiskasvatuksen johtajan valinta on ehdollinen edellyttäen, että virkaan valittu toimittaa hyväksyttävän terveydenhuollon todistuksen terveydentilastaan ja hyväksyttävän todistuksen suoritetusta huumausainetestistä 30 päivän kuluessa valintapäätöksen tiedoksisaannista. Virka täytetään vakinaisesti 1.3.2026 lukien ja sen hoitaminen ennen sitä järjestetään määräaikaikaisella, valitun kanssa erikseen sovittavalla tehtäväjärjestelyllä. Virkaan valitulla on kuuden kuukauden koeaika.

2

Valitsee valitun Ulla Lehtosen kieltäytymisen varalta kasvun ja oppimisen toimialan suomenkielisen varhaiskasvatuksen tulosityksikön varhaiskasvatuksen johtajan vakinaiseen virkaan (vakanssinumero 333100) varasijalle Hanna-Leena Holmströmin.

Varasijalle valinta on ehdollinen edellyttäen, että varasijalta virkaan valittu toimittaa hyväksyttävän terveydenhuollon todistuksen terveydentilastaan ja hyväksyttävän todistuksen suoritetusta huumausainetestistä 30 päivän

kuluessa häneen kohdistuvan valintapäätöksen tiedoksisaannista. Valinnan kohdistuessa varasijalle valittuun virka täytetään vakinaisesti 1.3.2026 lukien ja sen hoitaminen ennen sitä järjestetään määräaikaisella, varasijalta valitun kanssa erikseen sovittavalla tehtäväjärjestelyllä. Virkaan varasijalta valitulla on kuuden kuukauden koeaika.

Käsittely

Päätös

Kaupunginhallitus:

Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Selostus

Kaupunginjohtaja päätti henkilöstösäännön 5 § ja 9 § mukaisesti julistaa varhaiskasvatuksen johtajan viran haettavaksi ja täytettäväksi 1.3.2026 lukien varhaiskasvatuksen johtaja Virpi Mattilan jäädessä eläkkeelle.

Henkilöstösäännön 9 § 3 mom:n mukaan kaupunginhallitus ottaa esittelyvastuussa olevat tulosyksiköiden johtajat. Henkilöstösäännön 5 § 3 mom:n mukaan mukaisesti kaupunginjohtaja tai toimialajohtaja julistaa haettavaksi viran, johon kaupunginhallitus ottaa viranhaltijan.

Virkakuulutus ja saapuneet hakemukset

Varhaiskasvatuksen johtajan viran haku-aika oli 8.9. – 29.9.2025. Virkakuulutus julkaistiin useissa verkkomedioissa kuten Espoon kaupungin intranet- ja internet-sivut, Kuntarekry, Työmarkkinatori, Duunitori ja LinkedIn sekä printtimedioista Helsingin Sanomissa ja Hufvudstadsbladetissa. Lisäksi tilattiin Duunitorin hyperkampanja.

Kelpoisuusvaatimuksena virkaan on soveltuva ylempi korkeakoulututkinto, hyvä perehtyneisyys varhaiskasvatuksen palvelujen kokonaisuuteen, lainsäädäntöön ja kunnallishallintoon, kokemus varhaiskasvatuspalvelujen johtamisesta ja kehittämisestä sekä kielitaitovaatimuksena suomen kielen erinomainen ja ruotsin kielen tyydyttävä suullinen ja kirjallinen taito.

Tehtävässä menestyminen edellyttää kykyä strategiseen ja taloudelliseen ajatteluun, kokemusta muutos- ja henkilöstöjohtamisesta, hyviä yhteistyötaitoja ja kykyä toimia verkostoissa, kokemusta yhteisöllisen toimintakulttuurin kehittämisestä ja valmentavasta työotteesta sekä selkeää viestintätaitoa. Englannin kielen taito katsotaan eduksi.

Viran palkka on 8291,68 euroa/kuukaudessa, jonka lisäksi tehtävässä voidaan maksaa kokemuslisää ja rahapalkan lisäksi tehtävään kuuluu auto- ja puhelinetu.

Virkaa haki määräaikaan mennessä 26 henkilöä, joista kelpoisuusvaatimukset täytti 21. Myöhemmin yksi heistä perui hakemuksensa, joten kelpoisuusehdon täyttäviä hakijoita on 20.

Valintamenettely

Valinta perustuu varhaiskasvatuksen johtajan vakinaista virkaa hakeneiden ansiovertailuun, haastatteluihin sekä virkaan sopivuuteen, josta on pyydetty asiantuntijalausunnot (psykologiset henkilöarvioinnit). Arvioinnissa on otettu huomioon tasa-arvolain ja yhdenvertaisuuslain säännökset sekä laissa kunnan ja hyvinvointialueen viranhaltijasta annetut 12 §:n määräykset tasapuolisesta kohtelusta ja syrjintäkiellosta ja Suomen perustuslaissa säädetyt yleiset nimitysperusteet julkisiin virkoihin.

Haun asiakirjat (hakuilmoitus, hakemukset, haastattelumuistiinpanot ja hakijoiden vertailut) henkilöarviointineen ovat luettavissa kokouksen asiakirjoissa.

Ensimmäisen haastattelukierroksen tekivät kasvun ja oppimisen toimialajohtaja Merja Narvo-Akkola, varhaiskasvatuksen johtaja Virpi Mattila, henkilöstösuunnittelupäällikkö Hanna Kilkki ja johtava rekrytointiasiantuntija Jyrki Rinne. Haastatteluun kutsuttiin seuraavat kuusi hakijaa: Hanna-Leena Holmström, Marja-Liisa Keski-Rauska, Anu Koivumäki, Ulla Lehtonen, Outi Saloranta-Eriksson ja Jenni Tirronen.

Hakemusten ja haastattelujen perusteella ansioituneimmiksi arvioidut seuraavat kolme kärkihakijaa kutsuttiin jatkamaan rekrytointiprosessissa toiseen haastatteluun ja henkilöarviointiin: Hanna-Leena Holmström, Ulla Lehtonen ja Jenni Tirronen.

Henkilöarviointien tulokset käytiin läpi yhdessä henkilöarvioinnin suorittaneen yrityksen Psycon Oy:n edustajien kanssa. Tilaisuuteen osallistuivat ja toisen haastattelukierroksen tekivät kaupunginhallituksen 1. varapuheenjohtaja Henna Partanen, kaupunginhallituksen 2. varapuheenjohtaja Markku Sistonen, kaupunginhallituksen jäsen Emma-Stina Vehmanen, kaupunginjohtaja Kai Mykkänen, kasvun ja oppimisen toimialajohtaja Merja Narvo-Akkola, henkilöstösuunnittelupäällikkö Hanna Kilkki ja johtava rekrytointiasiantuntija Jyrki Rinne.

Hakijoiden arviointi

Rekrytointia varten määriteltiin etukäteen seuraavat arviointikriteerit, jotka ovat myös hakuilmoituksessa. Arviointi on suoritettu kokonaisarviointina suhteessa virkatehtävään.

Kelpoisuusvaatimuksena virkaan on soveltuva ylempi korkeakoulututkinto, hyvä perehtyneisyys varhaiskasvatuksen palvelujen kokonaisuuteen, lainsäädäntöön ja kunnallishallintoon, kokemus varhaiskasvatuspalvelujen

johtamisesta ja kehittämisestä sekä kielitaitovaatimuksena suomen kielen erinomainen ja ruotsin kielen tyydyttävä suullinen ja kirjallinen taito.

Tehtävässä menestyminen edellyttää kykyä strategiseen ja taloudelliseen ajatteluun, kokemusta muutos- ja henkilöstöjohtamisesta, hyviä yhteistyötaitoja ja kykyä toimia verkostoissa, kokemusta yhteisöllisen toimintakulttuurin kehittämisestä ja valmentavasta työotteesta sekä selkeää viestintätaitoa. Englannin kielen taito katsotaan eduksi.

Haastattelujen perusteella tehdyt havainnot olivat yhdensuuntaisia henkilöarvioinnin kanssa. Arvioitaessa hakijoita hakemusten, haastattelujen ja henkilöarviointien perusteella, soveltuu Ulla Lehtonen hakijoista parhaiten virkaan.

Päätöshistoria

Liitteet

Oheismateriaali

Tiedoksi

Asianumero 4277/01.01.01/2025

Kaupunginhallitus 24.11.2025 § 344

§ 344

Toisen asteen koulutuksen johtajan viran (vakanssinumero 949126) vakinainen täyttäminen suomenkielisen toisen asteen koulutuksen ja nuorisopalvelujen tulosityksikössä, ESPOO-03-1453-25

Valmistelijat / lisätiedot:
Rinne Jyrki
Kilkki Hanna
etunimi.sukunimi@espoo.fi
Puhelinnumero 09 816 21

Päätösehdotus

Esittelijä
Kasvun ja oppimisen toimialajohtaja Narvo-Akkola Merja

Kaupunginhallitus valitsee kasvun ja oppimisen toimialan suomenkielisen toisen asteen koulutuksen ja nuorisopalvelujen tulosityksikön toisen asteen koulutuksen johtajan vakinaiseen virkaan (vakanssinumero 949126) Jussi Paavolan.

Toisen asteen koulutuksen johtajan valinta on ehdollinen edellyttäen, että virkaan valittu toimittaa hyväksyttävän terveydenhuollon todistuksen terveydentilastaan ja hyväksyttävän todistuksen suoritetusta huumausainetestistä 30 päivän kuluessa valintapäätöksen tiedoksisaannista. Virka täytetään vakinaisesti 1.2.2026 lukien ja sen hoitaminen ennen sitä järjestetään määräaikaisella, valitun kanssa erikseen sovittavalla tehtäväjärjestelyllä. Virkaan valitulla on kuuden kuukauden koeaika.

Käsittely

Päätös

Kaupunginhallitus:

Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Selostus

Kaupunginjohtaja päätti henkilöstösäännön 5 § ja 9 § mukaisesti julistaa toisen asteen koulutuksen johtajan viran haettavaksi ja täytettäväksi 1.2.2026 lukien toisen asteen koulutuksen johtaja Tapio Erman jäädessä eläkkeelle.

Henkilöstösäännön 9 § 3 mom:n mukaan kaupunginhallitus ottaa esittelyvastuussa olevat tulosyksiköiden johtajat. Henkilöstösäännön 5 § 3 mom:n mukaan mukaisesti kaupunginjohtaja tai toimialajohtaja julistaa haettavaksi viran, johon kaupunginhallitus ottaa viranhaltijan.

Virkakuulutus ja saapuneet hakemukset

Toisen asteen koulutuksen johtajan viran haku aika oli 8.9. – 29.9.2025. Virkakuulutus julkaistiin useissa verkkomedioissa kuten Espoon kaupungin intranet- ja internet-sivut, Kuntarekry, Työmarkkinatori, Duunitori ja LinkedIn sekä printtimedioista Helsingin Sanomissa ja Hufvudstadsbladetissa. Lisäksi tilattiin Duunitorin hyperkampanja.

Kelpoisuusvaatimuksena virkaan on soveltuva ylempi korkeakoulututkinto, hyvä perehtyneisyys toisen asteen koulutuksen palvelujen kokonaisuuteen, lainsäädäntöön ja kunnallishallintoon, kokemus toisen asteen koulutuksen johtamisesta ja kehittämisestä sekä kielitaitovaatimuksena suomen kielen erinomainen ja ruotsin kielen tyydyttävä suullinen ja kirjallinen taito.

Tehtävässä menestyminen edellyttää kykyä strategiseen ja taloudelliseen ajatteluun, kokemusta muutos- ja henkilöstöjohtamisesta, hyviä yhteistyötaitoja ja kykyä toimia verkostoissa, kokemusta yhteisöllisen toimintakulttuurin kehittämisestä ja valmentavasta työotteesta sekä selkeää viestintätaitoa. Englannin kielen taito on edellytys kansainvälisten yhteyksien hoitamisessa. Eduksi luetaan nuorisopalvelujen toiminnan tuntemus.

Viran palkka on 8291,68 euroa/kuukaudessa, jonka lisäksi tehtävässä voidaan maksaa kokemuslisää ja rahapalkan lisäksi tehtävään kuuluu auto- ja puhelinetu.

Virkaa haki määräaikaan mennessä 24 henkilöä, joista kelpoisuusvaatimukset täytti 14.

Valintamenettely

Valinta perustuu toisen asteen koulutuksen johtajan vakinaista virkaa hakeneiden ansiovertailuun, haastatteluihin sekä virkaan sopivuuteen, josta on pyydetty asiantuntijalausunnat (psykologiset henkilöarviointit). Arvioinnissa on otettu huomioon tasa-arvolain ja yhdenvertaisuuslain säännökset sekä laissa kunnan ja hyvinvointialueen viranhaltijasta annetut 12 §:n määräykset tasapuolisesta kohtelusta ja syrjintäkiellosta ja Suomen perustuslaissa säädetyt yleiset nimitysperusteet julkisiin virkoihin.

Haun asiakirjat (hakuilmoitus, hakemukset, haastattelumuistiinpanot ja hakijoiden vertailut) henkilöarviointineen ovat luettavissa kokouksen asiakirjoissa.

Ensimmäisen haastattelukierroksen tekivät kasvun ja oppimisen toimialajohtaja Merja Narvo-Akkola, toisen asteen koulutuksen johtaja Tapio Erma, henkilöstösuunnittelupäällikkö Hanna Kilkki ja johtava rekrytointiasiantuntija Jyrki Rinne. Haastatellut hakijat ovat: Juha Kujanpää, Petri Lehikoinen, Sini Lilja, Sinikka Luoma-Mattila ja Jussi Paavola.

Hakemusten ja haastattelujen perusteella ansioituneimmiksi arvioidut seuraavat kaksi kärkihakijaa kutsuttiin jatkamaan rekrytointiprosessissa toiseen haastatteluun ja henkilöarviointiin: Sini Lilja ja Jussi Paavola.

Henkilöarviointien tulokset käytiin läpi yhdessä henkilöarvioinnin suorittaneen yrityksen Psycon Oy:n edustajien kanssa. Tilaisuuteen osallistuivat ja toisen haastattelukierroksen tekivät kaupunginhallituksen 1. varapuheenjohtaja Henna Partanen, kaupunginhallituksen 2. varapuheenjohtaja Markku Sistonen, kaupunginhallituksen jäsen Emma-Stina Vehmanen, kaupunginjohtaja Kai Mykkänen, kasvun ja oppimisen toimialajohtaja Merja Narvo-Akkola, henkilöstösuunnittelupäällikkö Hanna Kilkki ja johtava rekrytointiasiantuntija Jyrki Rinne.

Hakijoiden arviointi

Rekrytointia varten määriteltiin etukäteen seuraavat arviointikriteerit, jotka ovat myös hakuilmoituksessa. Arviointi on suoritettu kokonaisarviointina suhteessa virkatehtävään.

Kelpoisuusvaatimuksena virkaan on soveltuva ylempi korkeakoulututkinto, hyvä perehtyneisyys toisen asteen koulutuksen palvelujen kokonaisuuteen, lainsäädäntöön ja kunnallishallintoon, kokemus toisen asteen koulutuksen johtamisesta ja kehittämisestä sekä kielitaitovaatimuksena suomen kielen erinomainen ja ruotsin kielen tyydyttävä suullinen ja kirjallinen taito.

Tehtävässä menestyminen edellyttää kykyä strategiseen ja taloudelliseen ajatteluun, kokemusta muutos- ja henkilöstöjohtamisesta, hyviä yhteistyötaitoja ja kykyä toimia verkostoissa, kokemusta yhteisöllisen toimintakulttuurin kehittämisestä ja valmentavasta työotteesta sekä selkeää viestintätaitoa. Englannin kielen taito on edellytys kansainvälisten yhteyksien hoitamisessa. Eduksi luetaan nuorisopalvelujen toiminnan tuntemus.

Haastattelujen perusteella tehdyt havainnot olivat yhdensuuntaisia henkilöarvioinnin kanssa. Arvioitaessa hakijoita hakemusten, haastattelujen ja henkilöarviointien perusteella, soveltuu Jussi Paavola hakijoista parhaiten virkaan.

Päätöshistoria

Espoon kaupunki
Kaupunginhallitus

Pöytäkirja
§ 344

31/68
24.11.2025

Liitteet

Oheismateriaali

Tiedoksi

Asianumero 3642/00.01.02/2025

Kaupunginhallitus 24.11.2025 § 345

§ 345

Valtuustokysymys luottamushenkilöiden eettisten periaatteiden seurannasta Espoossa ja mahdollisesta eettisestä kanavasta kuntalaisille (Kv-asia)

Valmistelijat / lisätiedot:
Kattelus Johanna
Ala-Aho Virpi
Kuismin Timo
Tuominen Jari
etunimi.sukunimi@espoo.fi
Puhelinnumero 09 816 21

Päätösehdotus

Esittelijä
Kaupunginjohtaja Mykkänen Kai

Kaupunginhallitus ehdottaa, että valtuusto merkitsee selostusosan tiedoksi vastauksena valtuutettu Minna Nurmisen ym. 15.9.2025 jättämään valtuustokysymykseen Espoon kaupungin luottamushenkilöiden eettisten periaatteiden seurannasta ja mahdollisesta eettisestä kanavasta kuntalaisille, ja toteaa kysymyksen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

Päätös

Kaupunginhallitus:

Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Selostus

Valtuutettu Minna Nurminen ja 15 muuta valtuutettua ovat jättäneet 15.9.2025 valtuustokysymyksen seuraavasti:

Espoossa on käytössä kaupungin yhteiset eettiset periaatteet (Code of Conduct), jotka koskevat myös luottamushenkilöitä. Kaupungilla on lisäksi Eettinen Kanava-sivu ja ilmoituksiin liittyvät prosessit väärinkäytösepäilyjen käsittelemiseksi. Tällä hetkellä Eettinen Kanava on käytössä vain kaupungin työntekijöillä. Me allekirjoittaneet katsomme, että kaupunkilaisten luottamuksen kannalta on tärkeää, että myös

luottamushenkilöiden osalta on selkeä ja riittävän järjestelmällinen seurantamalli. Kysymme:

1. Miten Espoossa tällä hetkellä seurataan, että luottamushenkilöt noudattavat eettisiä periaatteita?

Vastaus: Systemaattista ja aktiivista juuri eettisiin periaatteisiin kohdistuvaa seurantaa olisi ymmärrettävästi varsin haastavaa ja käytännössä vähemmän tarkoituksenmukaista järjestää. Jokaisen luottamushenkilön ja viranhaltijan, kuten kaikkien kansalaisten, edellytetään toimivan yhteisön ja yhteiskunnan sääntöjen, normien, määräysten, lakien ja hyvän tavan mukaisesti ilman, että tätä seurattaisi erikseen. Seuranta toteutuu henkilöiden kohtaamisissa, ryhmien ja yhteisöjen toiminnassa, palautteissa ja osana toimintaan liittyviä palaute- ja kehityskyselyitä.

2. Miten Eettinen Kanava ja muut nykyiset prosessit koskevat luottamushenkilöiden toimintaa?

Vastaus: Espoon kaupungin eettiset periaatteet ja niihin liitetyt käytännön toimintatavat ja prosessit peilaavat koko kaupungin arvopohjaa. Ne on koottu ja kirjattu tiivistetysti valtuuston päättämästä Espoo-tarinasta, kaupunkikonsernin ohjeista sekä laeista ja asetuksista. Periaatteet koskevat luottamushenkilöitä ja niissä myös mainitaan, että ne ”määrittävät asemasta tai työtehtävistä riippumatta kaikkien luottamushenkilöidemme, johtajiemme, viranhaltijoidemme ja työntekijöidemme tapaa toimia”.

Kaupunki perusti eettisen kanavan helpottaakseen epäillyistä ja havaituista väärinkäytöksistä ilmoittamista, sekä käytännön avuksi ilmoitusten luottamuksellisessa vastaanottamisessa ja käsittelyssä lain edellyttämällä tavalla. Kanava otettiin käyttöön joulukuussa 2021. Asian taustalla on EU-direktiivi, joka koskee rikkomuksista ilmoittavien henkilöiden suojelua (ns. Whistleblower-direktiivi). Suomessa tähän liittyvä kansallinen lainsäädäntö, ilmoittajansuojelulaki (1171/2022) astui voimaan 1.1.2023. Laki edellyttää, että Espoon kaupungin kokoisella julkisyhteisöllä on sisäinen ilmoituskanava, jossa on voitava ilmoittaa kirjallisesti tai suullisesti. Lain mukaan Espoon kaupungin on annettava siihen työ- tai virkasuhteessa oleville henkilöille mahdollisuus tehdä ilmoitus sisäisen ilmoituskanavan kautta.

3. Onko tarvetta tehdä erillisiä eettisiä ohjeita luottamushenkilöille?

Vastaus: Ei ole. Katsomme, että kaupungin nykyiset eettiset periaatteet koskevat luottamushenkilöitä ja ohjaavat heidän työtään ja toimintaansa kuten kaupungin viranhaltijoita ja työntekijöitäkin. Luottamushenkilöiden toiminnan keskiössä eettisten periaatteiden osalta on se, että jokaisella on oikeus vapauteen, koskemattomuuteen ja turvallisuuteen, eikä häirintä ja epäasiallinen kohtelu ole sallittua. Tätä korostaakseen kaupunginhallitus on 1.11.2021 hyväksynyt ”Arvostava vuorovaikutus ja häirintätapausten

käsitleminen luottamustoimielimissä” -ohjeen, johon liittyvää toimintamallia on koulutettu ja otettu käyttöön toimielinten noudatettavaksi, linkki: [Kaupunginhallitus Pöytäkirja 01.11.2021/Pykälä 375 | Dynasty tietopalvelu : Espoon kaupunki](#)

4. Onko tarvetta kehittää seurantaa? Esimerkiksi:

4.1 Eettinen Kanava luottamushenkilöille

Vastaus: Ei ole tarvetta. Kaupunginhallituksen hyväksymään yllä mainittuun ohjeistukseen koskien luottamushenkilöiden häirintätapauksia on sisällytetty toimintaohjeet tilanteiden käsittelyä varten.

4.2 vuosittainen arviointi ja raportointi luottamushenkilöiden eettisten velvoitteiden toteutumisesta

4.3. säännöllinen koulutus ja keskustelufoorumi luottamushenkilöille eettisistä kysymyksistä Lisäksi, vastaava Eettinen Kanava on joissakin kunnissa avattu myös asukkaiden käyttöön:

Vastaus: Katsomme, ettei ole tarvetta kehittää uusia prosesseja. Yllä mainitussa ohjeessa on mm. kuvattu seurantaa ja annettu toimintaohjeita, sekä korostettu myös oma- ja yhteisvastuuta sekä kannustettu avoimuuteen, keskusteluun, välittämiseen ja puuttumiseen. Lisätietoa: [Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustoimikunta | Espoon kaupunki](#)

Kaupunki kouluttaa luottamushenkilöitään myös muilla tavoin, jolloin asiayhteydestä huolimatta mukana on lähes aina eettiseen ja vastuulliseen toimintaan liittyviä yleisempiä ja täsmällisempiä aiheita.

Luottamushenkilöille järjestetään esimerkiksi korruptionvastainen koulutus tammikuussa 2026 ja ensi keväälle on myös jo aikataulutettuna hallitusjäsenenä toimimiseen liittyvä koulutus.

5. Mitä kautta espoolaiset voivat tällä hetkellä ilmoittaa väärinkäytöksistä ja onko nykyinen malli toimiva?

Vastaus: Nykyinen malli on nähdäksemme toimiva. Suomessa useilla viranomaisilla kuten verottajalla on ilmoituskanavia, joiden kautta kansalaiset voivat ilmoittaa väärinkäytöksistä tai epäkohdista. Lisäksi on olemassa keskitetty ulkoinen, valtioneuvoston oikeuskanslerin ylläpitämä ilmoituskanava, johon ilmoituksen voi tietyissä tilanteissa tehdä. Tästä kanavasta ilmoitukset siirretään ulkoisina ilmoituskanavina toimivien valvontaviranomaisten käsiteltäviksi. Ilmoituksia voidaan tehdä Euroopan unionin tai kansallisen oikeuden rikkomisista, jotka ovat rangaistavia, voivat johtaa seuraamusmaksuun tai jotka voivat vakavasti vaarantaa yleisen edun toteutumista.

Ilmoituksia voidaan tehdä seuraavilla aloilla havaituista väärinkäytöksistä:

- julkiset hankinnat lukuun ottamatta puolustus- ja turvallisuushankintoja
- finanssipalvelut, -tuotteet ja -markkinat
- rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estäminen
- tuoteturvallisuus ja vaatimustenmukaisuus
- liikenneturvallisuus
- ympäristönsuojelu
- säteily- ja ydinturvallisuus
- elintarvikkeiden ja rehujen turvallisuus sekä eläinten terveys ja hyvinvointi
- Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 168 artiklassa tarkoitettu kansanterveys
- kuluttajansuoja
- yksityisyyden ja henkilötietojen suoja
- verkko- ja tietojärjestelmien turvallisuus.

Lisäksi ilmoituksia voidaan tehdä

- Euroopan unionin varainhoitoa tai menojen toteuttamista tai unionin tulojen tai varojen keräämistä koskevien sääntöjen rikkomisesta
- avustusten tai valtiontukien myöntämistä, käyttämistä tai takaisinperintää koskevien sääntöjen rikkomisesta.
- kilpailusääntöjen rikkomisesta
- yritysten ja yhteisöjen verosääntöjen rikkomisesta tai järjestelyistä veroetujen saamiseksi
- kuluttajan suojaamiseksi säädetyn lainsäädännön rikkomisesta.

6. Olisiko tarpeen toteuttaa Eettinen Kanava myös asukkaille?

Vastaus: Emme katso tätä tarkoituksenmukaiseksi, koska asukkaat voivat jo nyt hyödyntää yllä mainittua keskitettyä valtioneuvoston oikeuskanslerin ulkoista ilmoituskanavaa: <https://oikeuskansleri.fi/miten-ilmoitus-tehdaan>

Lisäksi asukkaille on kaupungin verkkosivulla palautepalvelu, jonne voi antaa palautetta tai kysyä kaupungin palveluista. Palautteita voi järjestelmässä antaa kirjautumatta ja anonymisti, tai yhteystiedoilla. Myös kirjautumattomille palautteen antajille vastataan, mutta jatkokeskustelua ei päästä käymään. Linkki: [Palautepalvelu | Espoon kaupunki](#)

Päätöshistoria

Liitteet

Oheismateriaali

- Valtuustokysymys Miten Espoossa tällä hetkellä seurataan, että luottamushenkilöt noudattavat eettisiä periaatteita ja miten Eettinen

Espoon kaupunki

Pöytäkirja

36/68

Kaupunginhallitus

§ 345

24.11.2025

Kanava ja muut nykyiset prosessit koskevat luottamushenkilöiden toimintaa? Onko tarvetta tehdä erillisiä eettisiä ohjeita luottamushenkilöille ja onko tarvetta kehittää seurantaa?

Tiedoksi

Espoon kaupunki

Pöytäkirja

37/68

Kaupunginhallitus

§ 346

24.11.2025

Asianumero 4013/06.01.00/2025

Kaupunginhallitus 24.11.2025 § 346

§ 346

Valtuustokysymys Espoon hyvinvoinnin, terveyden ja osallisuuden edistämisen nykytilasta sekä yhteistyöstä Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen kanssa (Kv-asia)

Päätös

Esittelijä poisti asian esityslistalta.

Kaupunginhallitus 24.11.2025 § 347

§ 347

Valtuustokysymys sukupuolittuneiden koulutus- ja työmarkkinoiden ehkäisemiseksi (Kv-asia)

Valmistelijat / lisätiedot:
Kaarnalehto Annika
Metsola Maija
Laine Raija
Toivonen Janne
Saloranta-Eriksson Outi
Plosila Riina
Yli-Leppälä Henna
etunimi.sukunimi@espoo.fi
Puhelinnumero 09 816 21

Päätösehdotus

Esittelijä
Kasvun ja oppimisen toimialajohtaja Narvo-Akkola Merja

Kaupunginhallitus ehdottaa, että valtuusto merkitsee selostusosan tiedoksi vastauksena valtuutettu Susanna Sielon ja 27 muun valtuutetun jättämään valtuustokysymykseen sukupuolittuneiden koulutus- ja työmarkkinoiden ehkäisemiseksi Espoossa sekä toteaa kysymyksen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

Päätös

Kaupunginhallitus:
Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Selostus

Susanna Sielo ja 27 muuta valtuutettua jättivät 20.10.2025 valtuustokysymyksen sukupuolittuneiden koulutus- ja työmarkkinoiden ehkäisemiseksi Espoossa. Vastaukset on laadittu yhteistyössä kasvun ja oppimisen toimialan, Elinvoiman tulosityksikön ja Omnian kanssa.

Vastaukset valtuustokysymyksiin

1. Miten Espoossa tunnistetaan ja ehkäistään koulutus- ja uravalintojen sukupuolittumista varhaiskasvatuksessa, perusopetuksessa ja toisella asteella? Huomioidaanko oppiaineissa ja opinto-ohjauksessa sukupuolitietoinen näkökulma?

Varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa toimitaan sukupuolittuneiden koulutus ja työmarkkinoiden osalta pitkälle ennalta ehkäisevässä roolissa

Espoon varhaiskasvatussuunnitelmassa edellytetään kaikessa varhaiskasvatustoiminnassa edistettävän osallisuutta, yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa. Asian huomioiminen varmistetaan yksikkökohtaisilla tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmilla, jotka laaditaan suomenkielisessä varhaiskasvatuksessa osana lapsiryhmien varhaiskasvatussuunnitelmia ja ruotsinkielisessä erillisellä suunnitelmalla. Varhaiskasvatusyksiköissä mietitään omia asenteita sekä sitä, miten niin sukupuoleen, kuin muuhun moninaisuuteen liittyvien asioiden tulee ilmetä henkilöstön puheissa, eleissä, teoissa ja toimintatavoissa. Henkilöstöä tuetaan tiedostamaan oman toimintansa ja vuorovaikutuksensa merkityksen tasa-arvon, yhdenvertaisuuden ja osallisuuden toteutumisessa itsearvioinnein ja koulutuksin.

Varhaiskasvatus on sukupuolisensitiivistä. Henkilöstö tuntee tavoitteet ja rohkaisee lapsia tekemään arjen valintoja ilman sukupuoleen tai muihin henkilöön liittyviin seikkoihin sidottuja stereotyyppisiä rooleja ja ennakkoodotuksia.

Käytännössä edellä kirjattu tarkoittaa leikkejä ja toimintoja valittaessa varmistettavan, että kaikki ryhmän lapset saavat innostavia kokemuksia erilaisista toiminnoista, leikeistä ja oppimisen alueista. Kaikkia lapsia innostetaan mukaan niin STEM-, digipedagogisiin kuin tunne- ja vuorovaikutustaitoja edistäviin leikkeihin ja toimintoihin kehityksensä mukaisesti.

Perusopetuksessa ohjausta ja opetusta toteutetaan opetussuunnitelman ja ohjaussuunnitelman mukaan. Koulukohtaisten opetussuunnitelmien liitteeksi tehdään tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma.

Toiminnallisen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnittelun pohjaksi koulu kartoittaa tilannetta yhteistyössä oppilaiden ja huoltajien kanssa. Kaikessa hallinnon tekemässä työssä huomioidaan sukupuolitietoisuus sekä ohjeissa ja sanoituksissa että esimerkiksi materiaaleissa ja kuvituksissa.

Perusopetuksen opetussuunnitelman mukaan oppilaanohjaus tukee oppilaita tekemään omiin valmiuksiinsa, arvoihinsa ja lähtökohtiinsa sekä kiinnostukseensa perustuvia tulevaisuutta koskevia päätöksiä ja valintoja.

Ohjausta toteutetaan kielitietoisesti ja sukupuolitietoisesti, ohjaten oppilaita heille yksilöinä sopiviin valintoihin lievittäen näin opinto-, koulutus- ja uravalintojen segregaatiota. Oppilaita kannustetaan pohtimaan ja kyseenalaistamaan koulutukseen ja ammatteihin liittyviä ennakkokäsityksiä ja tekemään valintansa omia vahvuuksiaan ja kiinnostuksen kohteitaan vastaten.

Espoolla on yhteistyösopimus Nuorten NYT:n kanssa. He tuottavat laadukkaita opetusmateriaaleja, jotka painottavat henkilökohtaisia kiinnostuksia sukupuolirooleista riippumatta. Nuorten NYT tuottaa Espoon koululaisille myös Yrityskylä-oppimiskokonaisuuden tutustumiskäynteineen. Yrityskylä-konseptin avulla kaikki espoolaiset kuudes- ja yhdeksäsluokkalaiset pääsevät tutustumaan työelämään saman, yhdenvertaisen mallin mukaan.

Lukioissa noudatetaan ohjauksessa opetussuunnitelmaa ja ohjaussuunnitelmaa. Lukion opetussuunnitelmassa todetaan, että sukupuolitietoisella ohjauksella luodaan tasavertaisia edellytyksiä eri sukupuolten sijoittumiselle jatko-opintoihin ja työelämään. Ohjausta tulee eriyttää ottamalla huomioon jokaisen opiskelijan yksilölliset lähtökohdat, kiinnostusten kohteet, osaamisalueet sekä elämäntilanteeseen vaikuttavat tekijät.

Lukioiden omien opetussuunnitelmien liitteeksi tehdään ainakin kolmen vuoden välein tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmat. Suunnitelmien pohjaksi lukioiden on kartoitettava lähtötilanne yhteisössään esimerkiksi kyselyin. Saadun tiedon perusteella on mietittävä toimenpiteet mahdollisten tasa-arvopuutteiden korjaamiseksi.

Viime kevään kouluterveyskysely jatkaa muiden kyselyiden linjaa siinä, että Espoon lukioissa tytöt kokevat yleisesti ottaen poikia useammin vaikutusmahdollisuutensa, ilmaisen mahdollisuutensa ja mahdollisuutensa vaikuttaa tulevaisuuteensa poikia heikommiksi. On hyvä huomioda, että opettajien toiminta opiskelijoita kohtaan ja kannustus koetaan varsin samanlaisiksi sukupuolesta riippumatta. Tästä voidaan päätellä, että lukioissa tehtävästä työstä huolimatta ympäröivän yhteiskunnan odotukset ja oletukset vaikuttavat eri tavalla tyttöjen käyttäytymiseen, ilmaisuun ja tulevaisuuden odotuksiin kuin poikien.

Tärkeänä esimerkkinä työelämästä lukioissa opiskeleville toimivat lukion työntekijät, vierailijat ja alumnit. Näin esimerkkejä eri ammatissa toimivista tulee eri sukupuolille. Oppimateriaalien kuvituksissa ja teksteissä huomioidaan nykyisin sukupuolikysymykset varsin hyvin.

Otaniemen lukiossa matematiikan ja luonnontieteiden erityisen koulutustehtävän tapahtumissa huomioidaan se, että niissä on puhujina yhtä lailla naisia kuin miehiäkin tieteen ja tekniikan alalta. Jos tapahtumissa esimerkiksi opiskelijoiden määrä on sellainen, että osa joudutaan

karsimaan, pyritään paikat jakamaan mahdollisimman tasapuolisesti nais- ja miesoletettujen kesken.

Omniassa opiskelijat ovat yhteishaussa valinneet alat, joille he ovat hakeutuneet. Joillakin aloilla on suuria vaihteluita sukupuolien mukaisesti. Opiskelijoiden mielestä näillä aloilla on tärkeää, että opettajat ovat sellaisia, jotka pitävät vähemmistösukupuolen puolta. Keskustelussa Omnian opiskelijoiden kattohallituksen kanssa tuli esille sosiaalisen median suuri vaikutus eri ammattien viestinnästä.

Opetuksessa ja ohjauksessa tuodaan esille ja sanoitetaan eri alojen soveltuvuutta jokaiselle. Perusopetukselle sekä oppilaille ja huoltajille kuvataan ja viestitään ammatillista koulutusta ja sen aloja sukupuolineutraalisti. Tutustumispäivissä pyritään samaan. Omniassa tehdään aktiivisesti videoita ja opiskelijatarinoita eri sukupuolisista opiskelijoista eri aloilla, esim. työistä autoalalla tai tekniikan alalla rikkomaan mahdollisia sukupuolittuneita mielikuvia. Viestinnässä myös sukupuoliin liittyvät ammattinimikkeet on jo pitkään korvattu neutraalisti, kuten esimies > esihenkilö.

Aikuisten perusopetuksessa ohjataan opiskelijoita heidän toiveidensa ja edellytystensä mukaan, ei sukupuolen. Yhteiskunnallisissa aineissa korostetaan vahvasti tasa-arvoa eli konkreettisesti mm. sitä näkökulmaa, että Suomessa eri ammateissa voi toimia yhtä hyvin mies kuin nainen.

Tutkintokoulutukseen valmentava koulutus, Tuvassa voi miettiä rauhassa jatko-opintoja ja uravalintaa. Yhtenä polkuna Tuvassa on ammatti- ja työelämäpolku, jossa tutustutaan erilaisiin ammatteihin ja työelämään sekä suoritetaan ammatillisia opintoja.

2. Millä tavoin Espoo konkreettisesti rohkaisee tyttöjä kiinnostumaan STEM-aloista ja poikia hoiva- ja kasvatustaloista? Tekeekö Espoo yhteistyötä korkeakoulujen, järjestöjen ja yritysten kanssa tässä asiassa?

Espoon kaupungissa käynnissä olevan poikkihallinnollisen Espoon nuorten työllisyyden edistämisen ohjelman tavoitteena on tunnistaa nuorten opintojen poluilla ajoissa ne haasteet, joita nuoret kohtaavat siirtyessään koulutusasteelta toiselle ja astuessaan työelämään. Keskeisiä toimenpiteitä ovat varhainen ohjaus, työelämä tietouden lisääminen ja käytännön työkokemusten tarjoaminen jo opiskeluaikana. Osana toimenpiteitä otetaan huomioon työmarkkinoiden sukupuolittuneisuus pyrkien tuomaan tasapuolisesti tietoutta nuorille työmarkkinoista, erilaisista aloista ja työtehtävistä sekä tarjoamaan koulutusvaihtoehtoja nuorilähtöisesti. Ohjelman työryhmässä on edustus opinpolun joka vaiheesta lähtien varhaiskasvatuksesta aina korkea-asteen opintoihin asti.

Perusopetuksessa lukuvuosisuunnitelmassa täsmennetään koulukohtaisesti sidosryhmäyhteistyö, eli esim. koulun ulkopuoliset vierailukohteet ja yhteistyöyritykset, järjestöt ja muut toimijat. Kouluihin otetaan usein myös vastaan esimerkiksi TET-harjoittelijoita sekä kieli- ja kulttuuriharjoittelijoita, mutta myös erilaisia opinnäytteitään työstäviä harjoittelijoita ja työkokeilijoita. Näiden myötä oppilaiden ymmärrys opiskelusta ja työelämästä ja sen monimuotoisista toimijoista karttuu myös koulun sisäisessä toiminnassa.

Suomenkielinen perusopetus on mahdollistanut koululaisryhmille positiivisen diskriminaation hengessä työpajatilaisuuksia, joissa yläkoululaiset tytöt mukaan lukien tytöksi identifioituvat ja muunsukupuoliset henkilöt voivat tutustua tekniikan aloihin ja työelämään. Tilaisuudet ovat tarjonneet nuorille mahdollisuuden kuulla tekniikan aloilla työskentelevien naisten uratarinoita, kokeilla erilaisia teknologioita ja pohtia työelämätaitoja monipuolisesti. Lisäksi Kansallisooppera on tarjonnut osallistuttavaksi balettityöpajoja 1.-luokkalaisille poikaryhmille. Perusopetuksessa on vahva STEAM-perinne, aktiivisia opettajia ja LUMA/STEAM-sertifioituja kouluja. Huomionarvoista on se, että taide- ja taitoaineet ovat mallissa mukana, joten mallin avulla monipuolistetaan matematiikan ja luonnontieteiden opetusta, luodaan yhteyksiä eri oppiaineisiin ja tuetaan entistä moninaisemmin oppijoiden vahvuuksia. Lisäksi on täsmentymässä uusittu STEAM-toimintamalli, joka vahvistaa oppilaiden toimijuutta, itseohjautuvuutta ja yhteistyötaitoja. STEAM-toiminta ehkäisee segregatiota, lisää motivaatiota ja edistää lasten ja nuorten tiedepääomaa sekä tulevaisuuden työelämätaitoja. Uuden mallin myötä tarjotaan myös esimerkiksi STEAM-valinnaisainekokonaisuus kaikille kouluille. Espoon perusopetuksella on myös pitkät perinteet Aalto-Juniori-toimintaan. Espoon perusopetus tekee yhteistyötä opettajien osaamisen kehittämiseksi esimerkiksi Rauhankasvatusinstituutin kanssa, joka on järjestänyt useita osaamisen kehittämisen työpajoja perusopetuksen opettajille yhdenvertaisuuden edistämiseksi osana opetusta ja ohjausta.

Espoon lukioissa tehdään laajasti yhteistyötä eri tahojen kanssa, esim. [Shaking up Tech](#) ja [Aalto-Yliopisto Junior -verkosto](#).

Otaniemen lukion kehittämistehtävän opiskelijat osallistuvat aktiivisesti yksilö- ja joukkuekilpailuihin, jolloin jokainen opiskelija saa käsityksen omasta sijoittumisestaan/osaamisestaan suhteessa muihin. Joukkuekilpailujen joukkueissa pyritään siihen, että ne olisivat sukupuolen puolesta tasaisia. Kilpailut ovat tärkeitä, jotta varsinkin tytöt ymmärtävät osaamisensa. Myös se, että joku tyttö menestyy, on tytöille tärkeä esimerkki.

3. Hyödyntääkö Espoo tällä hetkellä Terveystieteen ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) ja sosiaali- ja terveysministeriön (STM) raportin

Policy brief: Työmarkkinoiden sukupuolen mukaisen segregaaion purkaminen – Suosituksia päättäjille (2023) - esittämiä suosituksia?

Suosituksukset eivät ole ainakaan laajasti tunnettuja ja käytettyjä.

4. Mitä tietoa Espoossa on sukupuolittuneista koulutusvalinnoista eri koulu- ja luokka-asteilla, esimerkiksi valinnaisaineista ja TET-harjoittelualoista sukupuolen mukaan?

Perusopetuksen aikaisiin ainevalintoihin ja TET-harjoittelupaikkoihin ohjataan hakeutumaan oppilaan omat yksilölliset mielenkiinnon kohteet ja mahdollisuudet huomioiden ja näistä tiedotetaan huoltajia. Kouluilta ei kerätä tilastoja oppiaineiden tai TET-harjoittelupaikkojen sukupuolijakaumasta. Koulut voivat tarkastella näitä tarpeen mukaan esimerkiksi osana toiminnallista tasa-arvo ja yhdenvertaisuustyötä. Oppilaita tuetaan tunnistamaan ammatillisia kiinnostuksen kohteita sekä tekemään jatko-opintovalintansa perustellusti ja omista lähtökohdistaan, perinteisten sukupuoliroolien ja muiden roolimallien vaikutukset tiedostaen.

Espoolaisista perusopetuksen poikaoppilaista 73,9 prosenttia haki keväällä 2025 ensisijaisesti lukioon. Lukioon valituista poikia oli 47,8 prosenttia. Valtakunnallisesti nämä luvut olivat 41,6 prosenttia ja 39,0 prosenttia.

Espoolaisista tytöistä lukioon hakeutui ensisijaisesti 84,6 prosenttia ja lukioon valituista tyttöjä oli 58,2 prosenttia. Valtakunnalliset luvut olivat 67,0 prosenttia ja 61,0 prosenttia. Kielitaustan mukaisia eroja on jonkin verran lukioon hakeutumisessa myös tyttöillä, mutta pojilla erot ovat Espoossa huomattavat: suomenkielisistä pojista hakeutuu ensisijaisesti lukioon 75,4 prosenttia, ruotsia äidinkielenään puhuvista 86,2 prosenttia ja muunkielisistä 61,1 prosenttia.

Otaniemen luonnontiede- ja matematiikkalinjalle hakeutuvista on miesoletettuja lähtökohtaisesti noin kaksi kolmasosaa. Miesoletettuja on valituissa myös enemmän.

Lukioissa tehtäviä opintojaksovalintoja ei seurata opiskelijan taustan mukaan. Lukiot eivät myöskään saa tietoa siitä, minne entiset opiskelijat ovat menneet opiskelemaan. Espoon lukioissa ei ole TET-harjoitteluja.

Omniassa on useita koulutusaloja, jotka ovat hyvin sukupuolittuneita. Näitä tilastoja voidaan saada suoraan Omnian opintohallinnon rekistereistä. Miesvaltaisia esimerkiksi ajoneuvoalan perustutkinto, sähkö- ja automaatioalan perustutkinto, talotekniikan perustutkinto ja tieto- ja viestintätekniikan perustutkinto. Naisvaltaisia aloja ovat mm. hius- ja kauneudenhoitoalan perustutkinto ja sosiaali- ja terveystieteiden perustutkinto.

Espoon kaupunki

Pöytäkirja

44/68

Kaupunginhallitus

§ 347

24.11.2025

Liitteet

Oheismateriaali

- Valtuustokysymys sukupuolittuneiden koulutus- ja työmarkkinoiden ehkäiseminen Espoossa

Tiedoksi

Espoon kaupunki
Kaupunginhallitus

Pöytäkirja
§ 348

45/68
24.11.2025

Asianumero 2767/11.00.00/2025

Kaupunginhallitus 24.11.2025 § 348

§ 348

Valtuustoaloite eläinperäisten tuotteiden käytön puolittamiseksi julkisissa ruokapalveluissa vuoteen 2030 mennessä (Kv-asia)

Valmistelijat / lisätiedot:
Ahola Minna-Leena
Sivonen Tuija
etunimi.sukunimi@espoo.fi
Puhelinnumero 09 816 21

Päätösehdotus

Esittelijä
Kaupunginjohtaja Mykkänen Kai

Kaupunginhallitus ehdottaa, että valtuusto merkitsee selostusosan tiedoksi vastauksena valtuutettujen Tiina Elon ja Henna Partasen ym. jättämään valtuustoaloitteeseen eläinperäisten tuotteiden käytön puolittamisesta julkisissa ruokapalveluissa vuoteen 2030 mennessä sekä toteaa aloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

Partanen Seppälän kannattamana teki seuraavat lisäysesitykset:

12.1

Kaupunginhallitus kehottaa kasvun ja oppimisen toimialaa tiedottamaan perheitä mahdollisuudesta saada varhaiskasvatuksessa vegaaniruokaa ilmoituksella ilman lääkärintodistusta.

12.2

Kaupunginhallitus esittää kehotuksenaan, että osana hiilineutraaliustiekartan päivittämistä kaupunki selvittää mahdollisuudet asettaa tavoitteeksi eläinperäisten tuotteiden käytön puolittamisen julkisissa ruokapalveluissa vuoteen 2030 mennessä siten, että ne mahdollisuuksien mukaan ja talousarvion asettamisessa raameissa korvataan kotimaisilla kasviproteiineilla. Tavoitteen seuranta varten laaditaan tarkoituksenmukaiset mittarit.

Seppälä Rodriquezin kannattamana teki seuraavan lisäysesityksen:

12.3

Kaupunginhallitus kehottaa Espoo Cateringia aktiivisesti hyödyntämään jo olemassa olevaa reseptiikkaa sekä kehittämään sitä edelleen

eläinperäisten tuotteiden korvaamiseksi kasvipohjaisilla ja kysynnän lisäämiseksi kotimaisille kasvipohjaisille suurtaloustalouteen tarkoitettuihin tuotteille, jotta eläinperäisiä tuotteita voidaan vähentää vastauksessa esitettyjen vaihtoehtojen mukaisesti.

Keskustelun päätyttyä puheenjohtaja tiedusteli, voidaanko Partasen ja Seppälän lisäyksesitykset yksimielisesti hyväksyä. Koska ehdotuksia ei vastustettu, puheenjohtaja totesi kaupunginhallituksen hyväksyneen ne.

Päätös

Kaupunginhallitus ehdottaa, että valtuusto merkitsee selostusosan tiedoksi vastauksena valtuutettujen Tiina Elon ja Henna Partasen ym. jättämään valtuustoaloitteeseen eläinperäisten tuotteiden käytön puolittamisesta julkisissa ruokapalveluissa vuoteen 2030 mennessä sekä toteaa aloitteen loppuun käsitellyksi.

Lisäksi kaupunginhallitus

1

kehottaa kasvun ja oppimisen toimialaa tiedottamaan perheitä mahdollisuudesta saada varhaiskasvatuksessa vegaaniruokaa ilmoituksella ilman lääkärintodistusta.

2

esittää kehoituksenaan, että osana hiilineutraaliustiekartan päivittämistä kaupunki selvittää mahdollisuudet asettaa tavoitteeksi eläinperäisten tuotteiden käytön puolittamisen julkisissa ruokapalveluissa vuoteen 2030 mennessä siten, että ne mahdollisuuksien mukaan ja talousarvion asettamisessa raameissa korvataan kotimaisilla kasviproteiineilla. Tavoitteen seuranta varten laaditaan tarkoituksenmukaiset mittarit.

3

kehottaa Espoo Cateringia aktiivisesti hyödyntämään jo olemassa olevaa reseptiikkaa sekä kehittämään sitä edelleen eläinperäisten tuotteiden korvaamiseksi kasvipohjaisilla ja kysynnän lisäämiseksi kotimaisille kasvipohjaisille suurtaloustalouteen tarkoitettuihin tuotteille, jotta eläinperäisiä tuotteita voidaan vähentää vastauksessa esitettyjen vaihtoehtojen mukaisesti.

Selostus

Valtuustoaloite

Valtuutetut Tiina Elo ja Henna Partanen sekä 27 muuta valtuutettua ovat 9.6.2025 jättäneet valtuustoaloitteen, jossa esitetään, että kaupunki asettaa tavoitteeksi eläinperäisten tuotteiden käytön puolittamisen

julkisissa ruokapalveluissa vuoteen 2030 mennessä mahdollisuuksien mukaan kotimaisia kasviproteiineja hyödyntäen ja tekee tarkemmat kustannuslaskelmat eri vaihtoehtoista tavoitteen saavuttamiseksi kansalliset ravitsemussuositukset huomioiden.

Valtuustoaloitteessa todetaan, että pohjoismaisissa ravitsemussuosituksissa on laajasti suosituksia sekä terveydelle että ympäristölle edullisesta ruoasta. Lisäksi todetaan, että suomalaisten ravitsemussuositusten tavoitteena on terveyden edistämisen lisäksi ympäristön kannalta kestävät ruokavalinnat. Aloitteessa kerrotaan Helsingin yliopiston tutkimuksesta, jonka mukaan suomalaiset päiväkotilapset syövät yli viisi kertaa enemmän punaista lihaa verrattuna planetaariseen ruokavalioon. Korvaamalla eläinperäisiä tuotteita kotimaisella kasviproteiinilla edistetään kotimaista ruoantuotantoa.

Valtuuston hyväksymässä Hiilineutraali Espoo 2030 -tiekartassa on asetettu tavoitteeksi kasvisruoan menekin kasvu ja toimenpiteeksi punaisen lihan vähentäminen korvaamalla sitä kasviproteiinilla. Lisäys voidaan toteuttaa joko lisäämällä kasvisruokia tai korvaamalla osa liharuokien lihasta kasviproteiinilla. Valtuustoaloitteessa esitetään, että määrällisen tavoitteen asettaminen eläinperäisten tuotteiden käytön vähentämiselle tukisi Espoon hiilineutraalius-tiekartan toimeenpanoa. Vastaavia aloitteita on tehty jo yli 35 kunnassa ja aloitteen mukaan ainakin Kouvolassa aloite on hyväksytty.

Vastaus valtuustoaloitteeseen

Valtuustoaloitteen tausta

Aloite perustuu ympäristöjärjestö Greenpeacen [Puolet parempaa](#) kampanjaan, joka on kohdennettu kuntien julkisiin ruokahankintoihin. Kampanja perustuu eläinperäisten tuotteiden tekniseen puolittamiseen. Julkisten ruokapalveluiden tarjonnassa on valtakunnallisesti merkittäviä eroja ja puolittaminen tarkoittaa erilaisia lopputuloksia ruokalistoilla. Kouvolan kouluruokailussa ei ole ollut aiemmin päivittäin vapaasti valittavaa kasvisruokavaihtoehtoa kuten Espoossa. Kouvolassa kasvisruoka otettiin päivittäiseen tarjontaan aloitteen hyväksymisen jälkeen. Espoon yläkouluissa ja lukioissa kasvisruoka on ollut vapaasti valittavana vuodesta 2006 ja alakouluissa vuodesta 2018 lähtien.

Ravitsemus- ja ruokasuositukset ruokapalveluiden perustana

Kansalliset ravitsemussuositukset on tarkoitettu väestötason ravitsemuksen ja kansanterveyden parantamiseen sekä terveyttä edistävää ja kestäväää ruokajärjestelmää koskevaan päätöksentekoon, toimenpiteiden suunnitteluun ja alan tutkimukseen. Ne perustuvat laajaan tieteelliseen näyttöön ja niissä on huomioitu myös suomalainen ruokakulttuuri ja tottumukset.

”Kestävää terveyttä ruoasta - kansalliset ravitsemussuositukset 2024”, julkaistiin viime marraskuussa. Valtion ravitsemusneuvottelukunta (VRN) antaa lisäksi kohdennettuja ruokailusuosituksia eri väestöryhmille ([Julkaisut - Ruokavirasto](#)). Niitä ovat mm. Varhaiskasvatuksen ruokailusuositus (2018) ja Kouluruokailusuositus (2017), jotka uudistetaan seuraavaksi. Kouluruokailusuositus ja varhaiskasvatuksen ruokailusuositus antavat ruokapalveluille ohjeita ruokalistojen suunnitteluun sekä suositukset energian ja ravintoaineiden saantiin viikkotasolla. Kansallisten suositusten pohjalta tehtyjä ruokalistamuutoksia tulee tarkistaa riittävydeltään, kun kohderyhmäkohtaiset suositukset on uusittu.

Espoossa ravitsemussuositukset ohjaavat ruokalistasuunnittelua

Ateriapalvelusopimukset sisältävät voimassa olevat ravitsemus- ja ruokailusuositukset ruokalistojen suunnittelussa. Suositusten (2024) mukainen ruokavalio sisältää runsaasti kasviksia, marjoja, hedelmiä, palkokasveja, perunaa ja täysjyväviljaa. Siihen kuuluu myös runsaasti kalaa. Lisäksi ruokavalio sisältää kasviöljyjä ja kasviöljypohjaisia levitteitä ja kohtuullisesti rasvattomia tai vähärasvaisia maitovalmisteita sekä rajoitetummin lihaa, josta punaista lihaa korkeintaan 350 g viikossa.

Espoo Catering Oy tuottaa noin 85 % varhaiskasvatus- ja kouluaterioista on jo tehnyt/tekemässä seuraavia kestävyyttä lisääviä toimenpiteitä:

- Kasvisten tarjontaa on lisätty ja monipuolistettu.
- Hummusta on lisätty aamu- ja välipaloille sekä lounaan lisäkkeille.
- Punaisen lihan määrää on vähennetty ruokalistoilta ja sitä tarjotaan kerran viikossa. Käyttö on ravitsemussuositusten tasolla.
- Kehitteillä on hybridi- eli yhdistelmäruokia, joissa osa lihasta korvataan kasviproteiinilla ja ruokalistalla voidaan säilyttää osa lasten ja nuorten lempiruokia kuten makaronilaatikko.
- Leikkeleiden tarjontaa on vähennetty ja vähennetään edelleen.
- Ruokalistoilta lisätään joka toiselle viikolle toinen kalaruoka.
- Riisiä on korvattu osittain ohralla ja jatkossa myös muilla viljoilla.
- Lapsia ja nuoria ohjataan lautasmallin mukaiseen ateriaan, mikä tukee osaltaan ympäristökestävyyden toteutumista.

Kouluissa on päivittäin tarjolla kaksi vapaasti valittavaa lämmintä pääruokaa. Kerran viikossa tarjolla on kaksi kasvisruokaa. Viiden viikon aikana kouluissa tarjotaan 30 kasvisruokaa, joista yli puolet on vegaanisia. Varhaiskasvatuksessa kasvisruokaa tarjotaan kaikille kerran viikossa ja päivittäin niille lapsille, jotka on ilmoitettu kasvisruokailijoiksi.

Tavoitteita kestävämpään ruokailuun

Valtuuston hyväksymän Espoo tarinan 2025–2029 ja Hiilineutraali Espoo 2030 -tiekartan sekä kaupunginhallituksen hyväksymän Espoon Itämeri-

toimenpideohjelman 2024–2028 mukaisesti esimerkiksi kasvisruoan ja kestävästi pyydetyn kalan osuuden tulee kasvaa vuosittain ja punaisen lihan kulutuksen tulee vähentyä. Kasvisruoan menekkiä ja punaisen lihan käyttöä seurataan. Kasvisruoan menekki on noin 25 % tarjotusta kouluruoasta ja punaisen lihan käyttö kansallisten ravitsemussuosituksen tasolla. Konserni- ja tilajaosto on asettanut Espoo Cateringille vuodelle 2026 tavoitteeksi vähentää edelleen punaisen lihan käyttöä 10 % nykytasosta. Ateriapalvelusopimuksissa on elintarvikeryhmille vastuullisuuskriteereitä, joilla varmistetaan mm. ravitsemuslaadun, elintarviketurvallisuuden, luonnon monimuotoisuuden, eläinten hyvinvoinnin ja huoltovarmuuden toteutuminen. Päädettyillä tavoitteilla saavutetaan ravitsemussuosituksen mukainen ateriatarjonta.

Ruokahävikin vähentäminen on osa Espoon hiilineutraaliustavoitteita

Ruoan ilmastovaikutuksen vähentämiseksi on tärkeää vähentää ruokahävikkiä. Espoossa on jo pitkään tehty toimenpiteitä ruokahävikin vähentämiseksi osana kaupungin hiilineutraaliustavoitteita. Menekkiä ja asiakasmääriä seurataan päivittäin ja tietoa käytetään tuotannon ohjauksessa. Palautteita hyödynnetään ruokalistojen suunnittelussa. Espoon Kouluruoka 2025 -kyselyssä oppilaiden mielestä kasvisruokaa tarjotaan liian usein ja sen rinnalle toivotaan perinteisiä kotiruokia.

Kasvisruokien tulee olla nuorille maistuvia ja kasviproteiineja tulee käyttää monipuolisesti. Tottuminen uusiin tuotteisiin vie aikaa ja vaatii useita maistelukertoja. Oppilaita on osallistettu kouluruoan kehittämiseen järjestämällä erilaisia tapahtumia, joissa heillä on ollut mahdollisuus maistaa ja arvioida ruokia. Osassa kouluja toimii yhteistyöryhmiä, jossa oppilailla on mahdollisuus antaa palautetta ruoasta.

Koululounas on tärkeä terveyden ja hyvinvoinnin kannalta. On tärkeää, että lapset ja nuoret osallistuvat kouluruokailuun ja syövät heille tarjottua ravitsevaa ruokaa. Kun makumaailma on mieleinen ja pääsee itse vaikuttamaan ruokalistoihin, ruokaa syödään paremmin ja hävikkiä syntyy vähemmän. Oppilaiden toiveiden mukaan ruokalistoja on muokattu ja ruokailuaktiivisuus kouluissa on noussut. Espoo Cateringille on asetettu tavoitteeksi, että kouluissa ruokailevien oppilaiden määrä nousee edelleen ja ruoan maun arvosana kehittyä myönteisesti.

Reseptiikan kehittäminen ja tuotteiden saatavuus

Reseptien kehittäminen edellyttää ammattikeittiöille sopivien tuotteiden saatavuutta ja pakkauskokoja sekä soveltuvuutta valmistusmenetelmiin. Reseptiikan tulee toimia tuhansien annosten valmistuksessa. Maitotaloustuotteita korvaavat kasviperäiset tuotteet ovat usein kotitalouspakkauskokoja, joiden avaaminen on hidasta, aiheuttaa enemmän pakkausjätettä ja kustannuksia kuin suurtalouspakkausten.

Kotimaiset kasviproteiinit ja kasvipohjaiset tuotteet eivät yksin riitä monipuoliseen valikoimaan. Luonnonvarakeskuksen ja Sitran Suomen proteiiniomavaraisuus -selvityksen (2024) mukaan Suomessa voidaan lisätä merkittävästi kasviproteiinien tuotantoa vuoteen 2040 mennessä, mutta tuotannon kasvattaminen edellyttää mittavia toimia, kuten viljelyn monimuotoistamista ja kannattavuuden parantamista.

Ruokailijoille paremmin maistuvat, uudemmat kasvipohjaiset tuotteet, joissa käytetään usein palkokasveja ja viljaproteiinia, ovat hinnaltaan kalliimpia kuin soijarouhe, pavut tai linssit.

Kustannuslaskelmat eläinperäisten tuotteiden vähentämiseksi

Arvio eri vaihtoehtojen kustannusvaikutuksista on saatu Espoo Cateringilta ja koskee heidän ruokapalvelutuotannon osuutta (85 % aterioista).

1. Pääruokien lihan ja ruoanvalmistuksessa käytettävien maitotaloustuotteiden käytön vähentäminen

- Lihan määrää vähennetään vähitellen vuoteen 2030 mennessä ja osa liharuuista poistetaan ruokalistoilta ja tilalla tarjotaan kasvis-, kala- ja hybridiruokia.
- Osa maitoa sisältävistä ruoanvalmistustuotteista korvataan kasvipohjaisilla tuotteilla saatavuuden mukaan.
- Joka toisella viikolla tarjotaan kahtena päivänä vain kasvisruokaa.
- Lisätään lapsille ja nuorille mieleisiä kasviskappaletuotteita.

Vaihtoehto lisää elintarvikekustannuksia noin 0,6–0,8 milj. euroa (n. 4 %-5,2 %) nykytasosta. Kustannukset täsmentyvät reseptiikkaan valikoituvien tuotteiden myötä.

2. Kasvisruokien lisääminen ruokalistalle viikoittain

Koulujen ja päiväkotien ruokalistalle lisätään yksi kasvisruoka joka viikolle liharuoan tilalle (joka viikolla kaksi päivää, jolloin tarjolla vain kasvisruokaa). Vaihtoehto lisää elintarvikekustannuksia arviolta noin 150 000–160 000 euroa (n. 1 %) vuodessa verrattuna nykytasoon.

3. Maidon ja piimän rinnalle vegaaniset kasvijuomat

Kasvijuomia tarjotaan ruokailijoille varhaiskasvatuksessa ja kouluissa maidon, piimän ja veden rinnalla päivittäin. Ruokailijoista

- 5 % valitsee kasvijuoman, lisäkustannus noin 85 000 euroa (n. 0,55 %) vuodessa,
- 10 % valitsee kasvijuoman, lisäkustannus noin 170 000 euroa (n. 1,1 %) vuodessa, verrattuna rasvattoman maidon hintaan. Laskennassa on huomioitu EU-koulujakelutuki.

Espoo Catering kokeilee kasvijuomien tarjoamista joissakin kouluissa ja varhaiskasvatuksen kohteissa loppuvuodesta 2025. Kokeilulla selvitetään kasvijuoman menekkiä, kustannuksia ja vaikutusta maidon kulutukseen.

4. Kasvisruoka varhaiskasvatukseen toiseksi ruokavaihtoehdoksi

Varhaiskasvatuksessa tarjotaan päivittäin kasvisruoka toisena vaihtoehtona muun ruoan lisäksi. Vaihtoehto lisää elintarvikekustannuksia noin 50 000–60 000 euroa (n. 0,3 %-0,4 %) vuodessa, jos 25 % lapsista valitsee kasvisruoan päivittäin.

Yhteenveto

Eläinperäisiä tuotteita on jo vähennetty ja vähentämistä tehdään jatkuvasti valtuuston hyväksymän Espoo tarinan 2025–2029, Hiilineutraali Espoo 2030 -tiekartan ja kaupunginhallituksen hyväksymän Espoon Itämeri-toimenpideohjelman 2024–2028 tavoitteiden ja toimenpiteiden mukaisesti. Espoo Cateringille on asetettu useita tulostavoitteita kestävyiden ja asiakastytytyväisyyden lisäämiseksi. Kestävän ruokajärjestelmän kehittämisen lisäksi on tärkeää, että kouluissa ja varhaiskasvatuksessa tarjottava ruoka on mieleistä ja ruokailuaktiivisuus kehittyy entisestään.

Ravitsemussuositusten taso tullaan saavuttamaan olemassa olevilla, jo päätetyillä tavoitteilla ja toimenpiteillä, jolloin ateriakustannukset nousevat maltillisesti ja tähän pystytään varautumaan budjetoinnissa.

Vaihtoehdot 1–4 eläinperäisten tuotteiden käytön vähentämiseksi lisäävät edelleen ateriakustannuksia ja tähän ei ole varauduttu budjetoinnissa.

Päätöshistoria

Liitteet

Oheismateriaali

- Valtuustoaloite eläinperäisten tuotteiden käytön puolittamiseksi julkisissa ruokapalveluissa vuoteen 2030 mennessä

Tiedoksi

Espoon kaupunki

Pöytäkirja

52/68

Kaupunginhallituksen työllisyys- ja kotoutumisjaosto
Kaupunginhallitus

§ 13
§ 349

03.11.2025
24.11.2025

Asianumero 3647/14.07.01/2025

Kaupunginhallitus 24.11.2025 § 349

§ 349

Valtuustokysymys vammaisten ja toimintarajoitteisten henkilöiden työllistymisestä Espoon kaupungilla (Kv-asia)

Valmistelijat / lisätiedot:
Takala Jutta
Salonen Kaarina
etunimi.sukunimi@espoo.fi
Puhelinnumero 09 816 21

Päätösehdotus

Esittelijä
Kaupunginjohtaja Mykkänen Kai

Kaupunginhallitus ehdottaa, että valtuusto merkitsee selostusosan tiedoksi vastauksena valtuutettu Mika-Erik Wallsin ym. 15.9.2025 jättämään valtuustokysymykseen vammaisten ja toimintarajoitteisten henkilöiden työllistymisestä Espoon kaupungilla sekä toteaa aloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

Päätös

Kaupunginhallitus:

Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Selostus

Mika-Erik Walls ja 23 muuta valtuutettua ovat jättäneet valtuustokysymyksen, jossa pyydetään selvitystä vammaisten ja toimintarajoitteisten henkilöiden työllistymiskehityksestä 2020-2025.

Lisäksi valtuusto toivoo konkreettisia esityksiä siitä, millä keinoin kaupunki aikoo edistää vammaisten ja toimintarajoitteisten henkilöiden työllistymistä jatkossa.

Vastaus valtuustoaloitteeseen

Tiivistelmä:

- Vammaisten ja toimintarajoitteisten henkilöiden työllistymiskehitystä ei saada nykyjärjestelmillä suoraan seurattua.
- Lakisääteisen palkkatuen myöntämistä on jatkettu toukokuussa 2025 samoilla kriteereillä kuin aiemmin eli myös vammaisten ja osatyökyisten palkkatukityöllistäminen on mahdollista.
- Haastavassa työmarkkinatilanteessa olevien (mm. osatyökyiset) työllistymiseen liittyen on käynnissä erilaisia toimenpiteitä, joilla pyritään edistämään työllistymistä tai sopivan koulutuspolun löytymistä.
- Espoon kaupungilla on useita toimintatapoja, joilla voidaan edistää vammaisten ja toimintarajoitteisten työllistymistä kaupungille.

Vammaisten ja toimintarajoitteisten henkilöiden työllistymiskehityksestä ei ole mahdollista saada seurantatietoa, sillä valtion ylläpitämät ja kehittämät tietojärjestelmät eivät mahdollista tällaisen tiedon saantia eikä tietojärjestelmiin kirjata työnhakijan toimintarajoitteita.

Työllistämistukien osalta valtakunnallisesti työllisyysalueilla on lähdetty kehittämään erilaisia yrityksille tarjottavia taloudellisia kannustimia työnhakijoiden työllistymisen tukemiseksi. Palkkatuen ohella kunnat ovat kehittämässä omia mallejaan, joissa voidaan hyödyntää kuntalisää. Työllisyyspalvelut ovat vertailleet näitä eri malleja. Kunnilla ei juurikaan ole rahallista kannustinta erityisesti vammaisten tai osatyökyisten palkkaamiseen, sillä vaikuttavampaa työllistymistä saadaan aikaiseksi erilaisilla räätälöidyillä ratkaisuilla ja malleilla. Varsinaisten vammaisten ja osatyökyisten työllistämisen mallien kartoitusta ei ole laajemmin tehty.

Työllisyyspalveluissa tehdään aktiivista yhteistyötä mm. järjestökentän kanssa erityisryhmien työllistämiseksi ja käynnissä onkin hyviä tuloksia aikaan saanut FUTURUM- projekti, joka on HyTe ry:n ja työllisyyspalvelujen yhteistyössä suunnittelema työllistämishanke. Tarkoituksena on tukea niiden espoolaisten vaikeassa työmarkkinatilanteessa olevien työnhakijoiden työllistymistä, joilla on vaikeuksia itsenäisesti hakea työpaikkaa tai miettiä itselle sopivaa koulutuspolkua tai jotka tarvitsevat räätälöityjä ratkaisuja työllistyäkseen. Kohderyhmänä mm. pitkäaikaistyöttömät, 50+ työnhakijat, osatyökyiset, maahanmuuttajat ja nuoret työnhakijat. Projektissa kehitetään yksilövalmennuspalveluita- ja menetelmiä vastaamaan mm. osatyökyisten tarpeisiin. Projektille ollaan hakemassa jatkorahoitusta.

Työllisyyspalvelut ovat myös käynnistäneet keskustelut hyvinvointialueen ja Live Palvelujen kanssa mahdollisesti tehtävästä yhteistyöstä liittyen vammaisten työllistymiseen. Live Palvelut on valmennus- ja asiantuntijatalo, jonka toiminta on keskittynyt erityistä tukea tarvitsevien

työllistymiseen. Vammaiset asiakkaat ovat usein myös asiakkuudessa hyvinvointialueella, ja hyvinvointialueen vastuulla on vammaisten päivä- ja työtoiminnan järjestäminen. Hyvinvointialueen kanssa tehtävä yhteistyö onkin erityisen tärkeää tämän kohderyhmän työllistymisen edistämiseksi ja siinä onnistuminen mahdollistaa myös paremmat edellytykset vammaisten ja osatyökykyisten työmarkkinoille pääsyyn.

Palkkatuki on lakisääteinen, mutta harkinnanvarainen tuki, jota työvoimaviranomainen voi myöntää työnantajalle. Palkkatukeen oikeutetun henkilön tulee olla työttömänä työnhakijana ja sen myöntäminen perustuu aina työllistettävän työnhakijan tilanteeseen. Palkkatukea voidaan myöntää osaamisen parantamiseen, alentuneen työkyvyn perusteella, oppisopimuskoulutukseen tai yli 60-vuotiaan pidempään työttömänä olleen työnhakijan työllistämiseen. Palkkatuen tarkoituksena on, että se edistää työnhakijan pääsyä pysyvästi työmarkkinoille. Tutkimusten mukaan palkkatuen on katsottu olevan vaikuttavinta yrityksissä, kun seurataan työsuhteiden jatkuvuutta.

Palkkatuen myöntäminen keskeytettiin Espoossa 26.2.-12.5.2025 väliseksi ajaksi määrärahatilanteen vuoksi. Uudistusta valmisteltaessa, kuntien talouden suunnittelun haasteena oli valtiolta saadut puutteelliset tiedot mm. palkkatukeen liittyen ja vuodelle 2025 varatut palkkatuen määrärahat uhkasivat loppua kevään aikana. Palkkatuen myöntämistä pystyttiin kuitenkin jatkamaan 13.5.2025 alkaen ja sitä myönnetään edelleen samojen kriteerien perusteella eli myös vammaisten ja osatyökykyisten palkkatukityöllistäminen on mahdollista.

Espoon kaupunki on monimuotoinen työnantaja, joka rekrytoi vammaisia ja toimintarajoitteisia henkilöitä tavallisiin työpaikkoihin kaupungin organisaatiossa. Kaupungin tavoitteena on mahdollistaa kaikille yhdenvertaiset mahdollisuudet hakeutua ja työllistyä Espoon palvelukseen. Palkkatukityöllistäminen oli ennen TE-uudistusta kaupungille mahdollista ja taloudellisesti hyödyllistä vaikkakaan työsuhteiden jatkuvuus ei ollut suurta. Työvoimapalvelujen järjestämisvastuun siirryttyä 1.1.2025 alkaen kaupungin vastuulle, ei palkkatuen myöntäminen omaan organisaation ole kannattavaa ja sen kohdentaminen yrityksiin on vaikuttavampaa.

Espoon kaupungilla on kuitenkin useita hyviä toimintatapoja edistää vammaisten ja toimintarajoitteisten työllistymistä Espoon kaupungille:

- Anonymirekrytointi on käytössä.
- Työpaikkailmoituksissa on erillinen keskitetty sähköpostiosoite, jonka kautta työnhakija voi nimettömästi tiedustella esteettömyydestä ja mahdollisista mukautuksista.
- Esteettömyys on huomioitu useissa kaupungin toimitiloissa, ja mukautuksia tehdään tarvittaessa.

Espoon käytännöt on arvioitu positiivisesti myös kaupungin tasa-arvo- ja yhdenvertaisuuskyselyn yhteydessä. Tämä osoittaa, että Espoossa mukautukset toteutuvat käytännössä ja vammaiset henkilöt voivat hakea ja työskennellä kaupungin tehtävissä yhdenvertaisesti muiden kanssa. Mukautusten toteutuminen on varmistettu. Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuuskyselyssä kaikki pyydetty mukautukset (8 kpl) on toteutettu. Koska myöskään kaupungin tietojärjestelmiin ei kirjata työntekijöiden toimintarajoitteita, tarkempaa lukumäärää toimintarajoitteisten henkilöiden työllistymisestä Espoon kaupungille ei ole saatavilla. Espoon kaupunki on jo nyt monimuotoinen työnantaja, joka työllistää vammaisia henkilöitä tavallisiin tehtäviin, ja toteuttaa kaikki pyydetty mukautukset ja tarjoaa yhdenvertaisia rekrytointikäytäntöjä.

Päätöshistoria

Kaupunginhallituksen työllisyys- ja kotoutumisjaosto 03.11.2025 § 13

Päätösehdotus

Esittelijä
Elinvoimajohtaja Heinaro Mervi

Kaupunginhallituksen työllisyys- ja kotoutumisjaosto esittää kaupunginhallitukselle, että valtuusto merkitsee selostusosan tiedoksi vastauksena valtuutettu Mika-Erik Wallsin ym. 15.9.2025 jättämään valtuustokysymykseen vammaisten ja toimintarajoitteisten henkilöiden työllistymisestä Espoon kaupungilla sekä toteaa aloitteen loppuun käsitellyksi.

Päätös

Kaupunginhallituksen työllisyys- ja kotoutumisjaosto:
Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Liitteet

Oheismateriaali

- Valtuustokysymys vammaisten ja toimintarajoitteisten henkilöiden työllistymisestä Espoon kaupungilla

Tiedoksi

Espoon kaupunki

Pöytäkirja

56/68

Kasvun ja oppimisen lautakunta
Kaupunginhallitus

§ 271
§ 350

29.10.2025
24.11.2025

Asianumero 2765/12.04.00/2025

Kaupunginhallitus 24.11.2025 § 350

§ 350

Valtuustoaloite maksuttomista menkoista Espoossa (Kv-asia)

Valmistelijat / lisätiedot:
Kaarnalehto Annika
Lakovaara Leena
Kambouris Veera
etunimi.sukunimi@espoo.fi
Puhelinnumero 09 816 21

Päätösehdotus

Esittelijä
Kasvun ja oppimisen toimialajohtaja Narvo-Akkola Merja

Kaupunginhallitus ehdottaa, että valtuusto merkitsee selostusosan tiedoksi vastauksena valtuutettu Ella Immosen ja Maria Saidan ym. 9.6.2025 jättämään valtuustoaloitteeseen maksuttomista menkoista sekä toteaa aloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

Päätös

Kaupunginhallitus:

Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Selostus

Lausunto on valmisteltu Kasvun ja oppimisen toimialan esikunnan hallinto ja kehittäminen -yksikön sekä suomenkielisen perusopetuksen toimesta. Lausunto käsitellään kasvun ja oppimisen lautakunnassa 29.10.2025 ja Nämnden Svenska rum -lautakunnassa 30.10.2025.

Espoon nuorisovaltuusto antoi lausunnon valtuustoaloitteeseen lokakuussa 2025. Nuorisovaltuusto tukee aloitetta "valtuustoaloite maksuttomista menkoista". (Nuorisovaltuuston lausunto on kokonaisuudessaan oheismateriaalina.)

Kuukautiset alkavat Suomessa tyttöillä keskimäärin 13-vuotiaana. Espoossa opiskelee yläkouluissa noin 5 692 tyttöä (suomenkielinen ja ruotsinkielinen perusopetus). Lukioissa opiskelee 4 031 tyttöä, ja

Omniassa Espoon toimipisteissä v. 1996 tai myöhemmin syntyneitä tyttöjä 3 600. Vähävaraisia lapsia ja nuoria löytyy sekä perusopetuksesta, lukiokoulutuksesta, ammatillisesta koulutuksesta sekä koulutuksen ulkopuolelta. Suojien jakamisen kohdentaminen kouluilla tai oppilaitoksissa pelkästään vähävaraisiin ei ole käytännössä mahdollista.

Maksuttomat menkat-kokeilu on tehty myös Helsingissä v. 2022 syksyllä 3 kk ajan 4 oppilaitoksessa, mutta kokeilun jälkeen toimintaa ei jatkettu. Vantaalla valtuustoaloite hylättiin vuonna 2021 vedoten mm. lakiin toimeentulotuesta (1997/1412):

”Toimeentulotuen avulla turvataan henkilön ja perheen ihmisarvoisen elämän kannalta vähintään välttämätön toimeentulo (1§). Lisäksi laissa määritellään, mitä toimeentulotuen perusosalla katettaviin menoihin kuuluu. Näihin menoihin kuuluvat muun muassa ravintomenot, vaatemenot, vähäiset terveydenhuoltomenot sekä henkilökohtaisesta puhtaudesta aiheutuvat menot (7§). Henkilökohtaisesta puhtaudesta aiheutuviin menoihin voidaan katsoa lukeutuvan myös tyttöjen ja naisten kuukautissuojat, kuten voidaan myös lukea poikien ja miesten parranajovälineet tai muut henkilökohtaiset menot. Näin ollen Kela huomioi jo toimeentulon perusosassa myös kuukautisiin liittyvät menot, eikä niihin liittyviä kustannuksia korvata esimerkiksi kunnan palvelujen myöntämistä sosiaalieduista.”

Hämeenlinnassa aloitettiin syksyllä 2025 kaksivuotinen kokeilu, jossa kuukautissiteitä ja tamponoja on jaettu kaikkiin Hämeenlinnan yläkouluihin (7 kpl) tyttöjen vessakoppeihin, jonne asennettiin jakelulaatikoita 2-6 / koulu. Kuukautissiteet maksavat 9 senttiä/ kpl ja tamponit 26 senttiä/ kpl, ja niitä on laskettu kuluvaan 15 kpl/ tyttö/ kk. Yläkouluissa tyttöjä on 1 050 hlöä, ja kokeilu tulee maksamaan n. 26 000 euroa/ lukukausi (siteet (60%), tamponit (40%) ja laatikot vessoissa).

Lukuvuoden kustannukset (laskettuna Hämeenlinnan kulujen mukaan) Espoon yläkoulujen osalta olisivat noin 130 000 euroa. Jos myös lukioissa opiskeleville tarjotaan kuukautist tuotteita, kustannuksia tulisi lisää noin 104 000 euroa, ja Espoon Omnian toimipisteissä noin 91 000 euroa.

Kuukautisköyhyyden ehkäisy edellyttää kokonaisvaltaisia yhteiskunnallisia toimenpiteitä. Keskeisiä keinoja ovat sosiaaliturvan vahvistaminen sekä palveluiden saavutettavuuden parantaminen, jotta kaikilla olisi yhdenvertaiset mahdollisuudet hankkia kuukautist tuotteita riippumatta taloudellisesta asemasta.

Ilmaisten kuukautist tuotteiden saatavuuden ei tulisi rajoittua pelkästään kouluihin ja oppilaitoksiin. Tällainen rajausta saattaisi jättää osan kuukautisköyhyydestä kärsivistä yksilöistä jakelun ulkopuolelle. Kansainväliset esimerkit, kuten Skotlannin toimintamalli, osoittavat, että

valtakunnallisesti toteutettu ja keskitetty jakelu esimerkiksi apteekkien kautta voi olla toimiva ja oikeudenmukainen ratkaisu.

Valtakunnallinen malli, jossa jakelu toteutetaan apteekkien tai hyvinvointialueiden toimipisteiden kautta, olisi hallinnollisesti selkeämpi, kustannustehokkaampi ja sosiaalisesti oikeudenmukaisempi. Tällainen ratkaisu tukisi paremmin yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa sekä vastaisi kuukautisköyhyyden ehkäisyn laajempia yhteiskunnallisia tavoitteita.

On myös huomioitava, että kuukautistuuotteiden hankintaan, varastointiin ja jakeluun vaadittavat tehtävät eivät kuulu koulujen tai oppilaitosten ydintoimintoihin. Näiden tehtävien siirtäminen oppilaitoksille edellyttäisi merkittävää resursointia ja tilajärjestelyjä.

Kaikissa Espoon kouluissa ja oppilaitoksissa on Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen mukaan jaossa kuukautissiteitä koulu- ja opiskeluterveydenhoitajien huoneen läheisyydessä olevassa WC:ssä, ja niitä saa myös pyydettäessä terveydenhoitajalta. Tästä varmistetaan tiedonkulku opettajille ja oppilaille. Tarkistamme myös, että tämä tapa toimia todellakin koskee jokaista koulua ja oppilaitosta Espoossa.

Päätöshistoria

Kasvun ja oppimisen lautakunta 29.10.2025 § 271

Päätösehdotus

Esittelijä
Kasvun ja oppimisen toimialajohtaja Narvo-Akkola Merja

Kasvun ja oppimisen lautakunta antaa selostusosan mukaisen lausunnon valtuutettu Ella Immosen ja Maria Saidan sekä 34 muun kaupunginvaltuutetun 9.6.2025 jättämään valtuustoaloitteeseen, jossa esitetään, että kaupunki selvittää maksuttomien menkköjen nykytilanteen Espoossa sote-uudistuksen jälkeen ja selvittää mahdollisuutta maksuttomien kuukautistuuotteiden jakamiseen kaikille tarvitseville oppilaille kouluissa, erityisesti vähävaraisille nuorille.

Käsittely

Lievonen teki Kantolan ja Määttäsen kannattamana seuraavan lisäehdotuksen:

”Lautakunta ehdottaa, että toimiala selvittää kiireellisesti, kuinka laajasti oppilaat ja opiskelijat tunnistavat mahdollisuuden saada maksuttomia kuukautissuojia oppilaitoksessaan sekä tiedottamaan asiasta tehostetusti relevanteille kohderyhmille.”

Lievonen teki Kantolan kannattamana seuraavan lisäysehdotuksen:

"Lautakunta toivoo, että toimiala toteuttaa vuoden 2026 aikana "Maksuttomat menkat" -kokeilun Espoossa, hyödyntäen muiden kuntien kokeiluista saatuja kokemuksia."

Keskustelun päätyttyä puheenjohtaja Laiho tiedusteli, voidaanko Lievosen ensimmäinen lisäysehdotus hyväksyä. Koska sitä ei vastustettu, puheenjohtaja totesi sen tulleen yksimielisesti hyväksytyksi.

Puheenjohtaja tiedusteli, voidaanko Lievosen toinen lisäysehdotus hyväksyä. Koska sitä vastustettiin, puheenjohtaja totesi, että siitä on äänestettävä.

Äänestyksessä Lievosen lisäysehdotuksen puolesta äänesti 6 jäsentä ja sitä vastaan 8 jäsentä.

Puheenjohtaja totesi kasvun ja oppimisen lautakunnan kahdeksalla äänellä kuutta ääntä vastaan hylänneen Lievosen toisen lisäysehdotuksen. Äänestysraportti on pöytäkirjan liitteenä.

Päätös

Kasvun ja oppimisen lautakunta antoi selostusosan mukaisen lausunnon valtuutettu Ella Immosen ja Maria Saidan sekä 34 muun kaupunginvaltuutetun 9.6.2025 jättämään valtuustoaloitteeseen, jossa esitetään, että kaupunki selvittää maksuttomien menkköjen nykytilanteen Espoossa sote-uudistuksen jälkeen ja selvittää mahdollisuutta maksuttomien kuukautustuotteiden jakamiseen kaikille tarvitseville oppilaille kouluissa, erityisesti vähävaraisille nuorille.

Lisäksi lautakunta ehdotti, että toimiala selvittää kiireellisesti, kuinka laajasti oppilaat ja opiskelijat tunnistavat mahdollisuuden saada maksuttomia kuukautissuojia oppilaitoksessaan sekä tiedottamaan asiasta tehostetusti relevanteille kohderyhmille.

Nämnden Svenska rum 30.10.2025 § 102

Förslag

Föredragande
Direktör för sektorn för fostran och lärande Narvo-Akkola Merja

Nämnden Svenska rum ger ett utlåtande enligt redogörelsen som svar på en fullmäktigemotion 9.6.2025 av Ella Immonen, Maria Saita och 34 andra ledamöter, där de föreslår att staden utreder det nuvarande läget för avgiftsfria menstruationsprodukter i Esbo efter vårdreformen och utreder möjligheten att dela ut gratis menstruationsprodukter åt alla skolelever som behöver dem, i synnerhet till mindre bemedlade unga.

Espoon kaupunki

Pöytäkirja

60/68

Kasvun ja oppimisen lautakunta
Kaupunginhallitus

§ 271
§ 350

29.10.2025
24.11.2025

Beslut

Nämnden Svenska rum
Förslaget godkändes enhälligt.

Liitteet

Oheismateriaali

- Valtuustoaloite maksuttomista menkoista Espoossa, Immonen Ella ja Saita Maria + 34 kaupunginvaltuutettua
- Nuorisovaltuuston lausunto valtuustoaloitteeseen maksuttomista menkoista

Tiedoksi

§ 351

Päätökset ja kirjelmät sekä kokouksessa kuultavat selostukset

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus merkitsee tiedoksi selostusosassa mainitut päätökset ja kirjelmät sekä kokouksessa kuultavat selostukset.

Käsittely

Päätös

Kaupunginhallitus:

Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Selostus

1

Kulttuurikeskuksen teatterin ajankohtaiskatsaus (Olli Isotalo)

2

Ajankohtaista datakeskuksista (Olli Isotalo)

3

Yhteistoiminnallisen vuokrahankkeen tilannekatsaus (Olarin 2 päiväkotia, Kurttilan koulu, Jupperin koulun uudisrakennus ja päiväkodin ja kirjaston kokonaisuus) (Olli Isotalo)

§ 352

Lautakuntien ja jaostojen sekä viranhaltijoiden päätökset

Päätösehdotus

Kaupunginjohtaja:

Kaupunginhallitus ei käytä kuntalain 92 §:n mukaista otto-oikeuttaan seuraaviin päätöksiin:

Kulttuuri- ja nuorisolautakunnan pöytäkirja 19.11.2025

Kaupunginjohtajan päätöspöytäkirja (Henkilöstöasiat) 13.11.2025 § 38
KVTES 01PER70D1 -lisätason liittyvän neuvottelutuloksen ja paikallisen sopimuksen hyväksyminen

Kaupunginjohtajan päätöspöytäkirja (Talousasiat) 13.11.2025 § 14
Lisärahoituksen myöntäminen Kvanttinova Oy:lle vuonna 2025

Lakiasiainjohtajan päätöspöytäkirja (Hankinta-asiat) 10.11.2025 § 70
Espoon harrastamisen malli, toimittajarekisterin avaaminen 2026

Lakiasiainjohtajan päätöspöytäkirja (Hankinta-asiat) 12.11.2025 § 71
Viranhaltijapäätös liittymisestä hankintaan Ympäristömeludirektiivin mukaisen meluselvityksen hankinta 2026

Lakiasiainjohtajan päätöspöytäkirja (Hankinta-asiat) 21.11.2025 § 73
Markkinointimateriaalien ja pienpainotöiden hankinta 2025

Kasvun ja oppimisen toimialajohtaja:

Kaupunginhallitus ei käytä kuntalain 92 §:n mukaista otto-oikeuttaan seuraaviin päätöksiin:

Kasvun ja oppimisen lautakunnan pöytäkirja 12.11.2025

Toimialajohtajan päätöspöytäkirja (Henkilöstöasiat) 18.11.2025 § 26
Tehtäväkohtaiseen palkkaan kuuluvan määräaikaisen tehtävälisän maksaminen kasvun ja oppimisen toimialan suomenkielisen varhaiskasvatuksen tulosityksikössä

Toimialajohtajan päätöspöytäkirja (Henkilöstöasiat) 19.11.2025 § 27
Kasvun ja oppimisen toimialan suomenkielisen varhaiskasvatuksen tulosityksikön varhaiskasvatusyksikön johtajan viran muuttaminen apulaisjohtajan viraksi alkaen 1.1.2026.

Toimialajohtajan päätöspöytäkirja (Yleiset asiat) 13.11.2025 § 34
Espoon kaupungin edustajien nimeäminen Bildningsalliansen rf:n 2025 syyskokoukseen

Toimialajohtajan päätöspöytäkirja (Yleiset asiat) 19.11.2025 § 36
Etsivän nuorisotyön valtionavustus vuodelle 2026

Toimialajohtajan päätöspöytäkirja (Yleiset asiat) 19.11.2025 § 37
Sopimus nuorten työpajatoiminnan järjestämisestä Espoon seudun
koulutuskuntayhtymä Omniassa vuonna 2026

Toimialajohtajan päätöspöytäkirja (Hankinta-asiat) 13.11.2025 § 14
Varhaiskasvatuksen toiminnanohjausjärjestelmän (eVaka) kehitys- ja
ylläpitokumppanuus

Kaupunkiympäristön toimialajohtaja:

Kaupunginhallitus ei käytä kuntalain 92 §:n mukaista otto-oikeuttaan
seuraaviin päätöksiin:

Kaupunkisuunnittelulautakunnan pöytäkirja 12.11.2025

Toimialajohtajan päätöspöytäkirja (Yleiset asiat) 10.11.2025 § 39
Suvikummunreuna puistoalueen ojan perkaamista koskeva tietopyyntö

Toimialajohtajan päätöspöytäkirja (Yleiset asiat) 17.11.2025 § 40
Aiemman päätöksen kumoaminen sekä Espoonlahden ja Matinkylän
paloasemahankkeiden sovintosopimuksen hyväksyminen Espoon
kaupungin ja Rakennus- ja Insinööritoimisto Tricon Oy:n välillä

Toimialajohtajan päätöspöytäkirja (Hankinta-asiat) 11.11.2025 § 28
Pilaantuneen maan vastaanotto- ja loppusijoituspalveluiden hankinta

Toimialajohtajan päätöspöytäkirja (Hankinta-asiat) 12.11.2025 § 29
MIILUKORPI II -rakennusurakan hankinta

Hallinto- ja kehittämisjohtajan päätöspöytäkirja (Kiinteistöasiat) 14.11.2025
§ 19
Kiinteistö Oy Keran Tontit -nimisen yhtiön kanssa tehdyn määräalan
maanvuokrasopimuksen muuttaminen Kilossa (49-54-7-3)

Päätös

Kaupunginhallitus:
Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Muutoksenhakuohje koskee pykäläiä: § 337, § 338, § 339, § 340, § 345, § 347, § 348, § 349, § 350, § 351, § 352

Muutoksenhakukielto

Edellä mainitusta päätöksestä, joka koskee vain asian valmistelua tai täytäntöönpanoa, ei saa kuntalain (410/2015) 136 §:n mukaan hakea muutosta.

Muutoksenhakuohje koskee pykälä: § 341, § 343, § 344

Oikaisuvaatimusohje

Tähän päätökseen tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen. Päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla tuomioistuimeen.

Oikaisuvaatimusoikeus

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä:

- se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen), sekä
- kunnan jäsen
- kuntien yhteisen toimielimen päätöksestä sopimukseen osallinen kunta ja sen jäsen.

Oikaisuvaatimusaika

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Oikaisuvaatimusaika viranhaltijalain 37 §:ssä tarkoitettua irtisanomista koskevasta päätöksestä alkaa kuitenkin kulua vasta 40 §:n 1 momentissa säädetyn irtisanomisajan päättymisestä. Sama koskee valitusaikaa silloin, kun 37 §:ssä tarkoitetun irtisanomista koskevan päätöksen on tehnyt valtuusto tai kuntalain 58 §:n 1 momentissa tarkoitettu kuntayhtymän toimielin.

Oikaisuvaatimus on toimitettava kunnan kirjaamoon määräajan viimeisenä päivänä ennen kirjaamon aukioloajan päättymistä.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana. Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, kolmantena päivänä viestin lähettämisestä.

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Jos oikaisuvaatimusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa oikaisuvaatimuksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Oikaisuvaatimusviranomainen

Viranomainen, jolle oikaisuvaatimus tehdään, on kaupunginhallitus.

Oikaisuvaatimuksen toimittaminen

Käyntiosoite: Siltakatu 11, Kauppakeskus Entresse, kolmas kerros
Virka-aika: ma-pe 10.00 - 15.45
Postiosoite: Espoon kirjaamo, PL 1
02070 ESPOON KAUPUNKI
Sähköposti: kirjaamo@espoo.fi
Telekopio: +358-(0)9-816 22495
Vaihe: +358-(0)9-81621

Oikaisuvaatimuksen muoto ja sisältö

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava:

- päätös, johon haetaan oikaisua
- miten päätöstä halutaan oikaistavaksi
- millä perusteella oikaisua vaaditaan.

Oikaisuvaatimuksessa on lisäksi ilmoitettava tekijän nimi, kotikunta, postiosoite ja puhelinnumero.

Jos oikaisuvaatimuspäätös voidaan antaa tiedoksi sähköisenä viestinä, yhteystietona pyydetään ilmoittamaan myös sähköpostiosoite.

Muutoksenhakuohje koskee pykälää: § 342

Valitusosoitus

Tähän päätökseen haetaan muutosta kunnallisvalituksella.

Valitusoikeus

Oikaisuvaatimuksen johdosta annettuun päätökseen saa hakea muutosta kunnallisvalituksella vain se, joka on tehnyt alkuperäistä päätöstä koskevan oikaisuvaatimuksen.

Mikäli alkuperäinen päätös on oikaisuvaatimuksen johdosta muuttunut, saa tähän päätökseen hakea muutosta kunnallisvalituksella myös:

- se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen), sekä
- kunnan jäsen.

Valitusaika

Kunnallisvalitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Valitus on toimitettava valitusviranomaiselle viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen valitusviranomaisen aukioloajan päättymistä.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, kolmantena päivänä viestin lähettämisestä.

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valituksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valitusperusteet

Kunnallisvalituksen saa tehdä sillä perusteella, että

- päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä,
- päätöksen tehnyt viranomainen on ylittänyt toimivaltansa tai
- päätös on muuten lainvastainen.

Valittajan tulee esittää valituksen perusteet ennen valitusajan päättymistä.

Valitusviranomainen

Kunnallisvalitus tehdään Helsingin hallinto-oikeudelle.

Käyntiosoite: Radanrakentajantie 5, 00520 Helsinki
Postiosoite: Radanrakentajantie 5, 00520 Helsinki

Puhelin: Asiakaspalvelu/kirjaamo 029 56 42069
Faksi: 029 56 42079
Sähköposti: helsinki.hao(at)oikeus.fi (Huom. korvaa sähköpostiosoite at @-merkillä)
Puhelinvaihde: 029 56 42000
Virastoaika: ma - pe klo 8.00 - 16.15

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>.

Valituksen muoto ja sisältö

Valitus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Valituksessa on ilmoitettava:

- 1) päätös, johon haetaan muutosta (valituksen kohteena oleva päätös);
- 2) miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (vaatimukset);
- 3) vaatimusten perustelut;
- 4) mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Valituksessa on lisäksi ilmoitettava valittajan nimi ja yhteystiedot. Jos puhevaltaa käyttää valittajan laillinen edustaja tai asiamies, myös tämän yhteystiedot on ilmoitettava. Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä hallintotuomioistuimelle.

Valituksessa on ilmoitettava myös se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite). Mikäli valittaja on ilmoittanut enemmän kuin yhden prosessiosoitteen, voi hallintotuomioistuin valita, mihin ilmoitetuista osoitteista se toimittaa oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat.

Valitukseen on liitettävä:

- 1) valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen;
- 2) selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta;
- 3) asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Oikeudenkäyntimaksu

Muutoksenhakuasian vireille panijalta peritään oikeudenkäyntimaksu sen mukaan kuin tuomioistuinmaksulaissa (1020/2024) säädetään. Lisätietoja valituksen maksullisuudesta saa valitusviranomaiselta sekä tuomioistuinlaitoksen sivustolta.